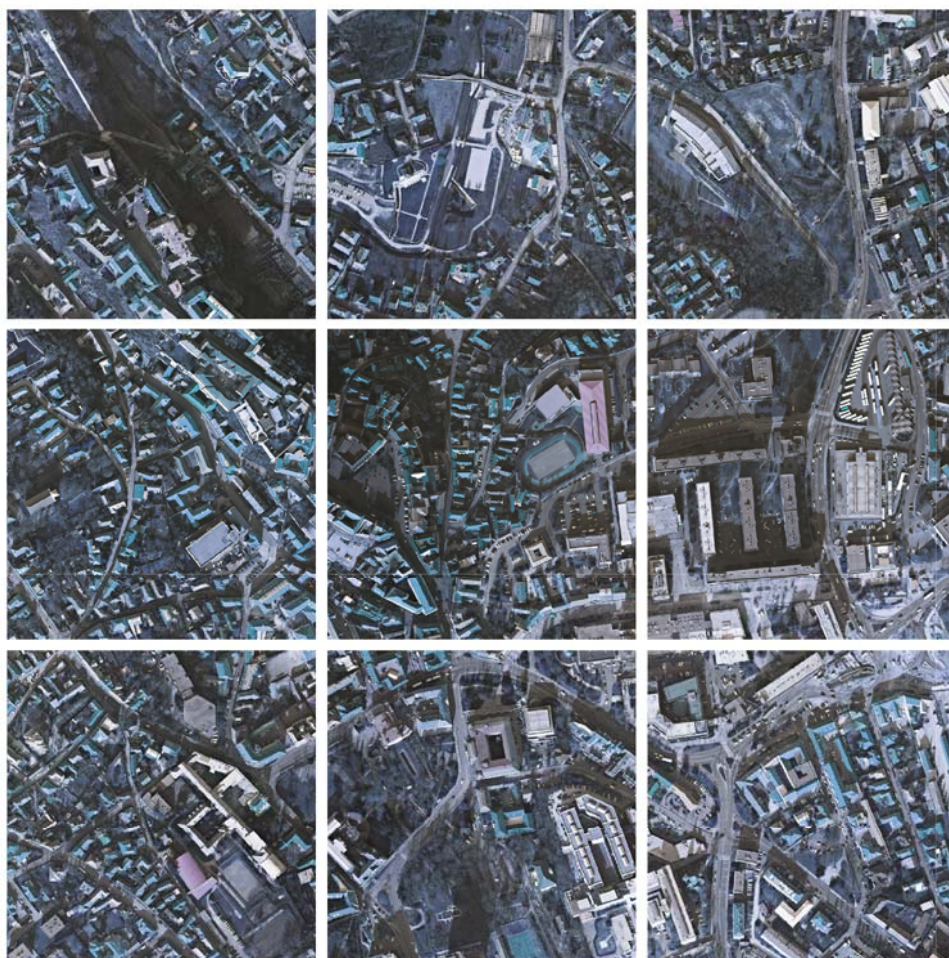

VESZPRÉM MEGYEI JOGÚ VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

II. KÖTET TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Budapest, 2014. június hó

aditus
Tanácsadó Zrt.

Megbízó: Veszprém MJ Város Önkormányzata
Porga Gyula polgármester

Megbízó felelőse: Brányi Mária alpolgármester
Horváth Gábor főépítész

TELEPÜLÉSRENDEZÉS:

BFVT Kft.
1061 Budapest, Andrásy út 10.

Tervezők: András István
vezető településtervező, okl. építészmérnök
Fonyódi Mariann
okl. építészmérnök
Érsek Gábor
okl. településmérnök
Gombos Márk
okl. településmérnök
Pizág Csaba
építőmérnök, térinformatikai szakmérnök

KÖZLEKEDÉS:

Tervezők: Pető Zoltán
okl. építőmérnök, közlekedéstervező

Közreműködött: Becsák Péter
okl. építőmérnök

KÖZMŰ:

Tervezők: Román Péter
okl. építőmérnök
Orosz István
okl. villamosmérnök, mérnök-közgazdász

TERMÉSZETI KÖRNYEZET, KÖRNYEZETVÉDELEM:

Tervezők: Pogány Aurél
okl. kertészmérnök (táj- és kertépítészeti szak)
okl. táj-, környezetrendezési szakmérnök
Niedetzky Andrea
okl. tájépítész mérnök
Tatai Zsombor
okl. tájépítész mérnök
Zétényi Dávid
okl. tájépítész mérnök

ÜGYVEZETŐ:

Ügyvezető: Albrecht Ute
vezető településtervező

DEMOGRÁFIA, SZOCIOLÓGIA:

Szerző: Dr. Csizmady Adrienne
szociológus

GAZDASÁG:

ECORYS Magyarország Kft.
1027 Budapest, Margit krt. 26.

Szerzők: Karácsony Krisztián
okl. terület- és településfejlesztő geográfus

KÖRNYEZET – ZAJ, LEVEGŐ:

DECIBEL Zajvédelmi és Elektrotechnikai Kkt.
1222 Budapest, Szigetvári utca 41.

Szerzők: Hirka Ferenc
zajvédelmi szakértő
Dr. Buna Béla
zajvédelmi, levegővédelmi, hulladékkezelési szakértő

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	5
I. JÖVŐKÉP	7
II. A KONCEPCIÓ CÉLRENDSZERE	9
III. A CÉLOK RÉSZLETES KIFEJTÉSE	16
III.1. Harmonikus városi környezet fejlesztése	16
III.1.1. A városkarakter egyediségének megőrzése és fejlesztése	16
III.1.2. Kiegyensúlyozott térszerkezet fejlesztése – kompakt város	17
III.2. Versenyképes helyi gazdaság	18
III.2.1. Tudásalapú és fenntartható gazdaságfejlesztés, hatékony foglalkoztatás- politika	19
III.2.2. Kereskedelem és szolgáltatás	21
III.2.3. Turizmus	21
III.3. Kiegyensúlyozott társadalom	24
III.3.1. A népesség megtartása	24
III.3.2. A lakásfeltételek javítása, jobb lakásgazdálkodás	24
III.3.3. Változatos lakásstruktúra kialakítása	25
III.3.4. A humán szolgáltatások bővítése	26
III.3.5. A szociális biztonság erősítése	27
III.3.6. Esélyegyenlőség az élet minden területén	28
III.4. Korszerű közlekedésfejlesztés	29
III.4.1. A külső közlekedési kapcsolatok (távolsági közlekedés fejlesztése)	29
III.4.2. Belső közlekedési rendszer (városi közlekedés fejlesztése)	31
III.5. Közművek	36
III.5.1. Víziközművek	36
III.5.2. Energiaközművek	38
III.6. Környezet, táj, zöldfelület	41
III.6.1. Tájvédelem	42
III.6.2. Települési zöldfelületek, rekreáció	43
III.6.3. Környezetminőség fejlesztése	46
III.7. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	50
Örökségvédelmi hatástanulmány	

BEVEZETŐ

A településfejlesztés összetett feladatainak összehangolása, fenntarthatóságuk biztosítása – törvényi felhatalmazás alapján – a helyi önkormányzat feladata.

Veszprém Megyei jogú Város korábban 2000-ben fogadott el Településfejlesztési Koncepciót, majd 2002-ben annak felülvizsgálatát. A jelenleg hatályos Településfejlesztési Koncepciót a város Közgyűlése a 202/2013.(VI.27.) VMJV KGY. számú határozatával fogadta el.

A Településfejlesztési Koncepciót alábbi változatával összhangban készül jelenleg a város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) is, amely tartalmazza a közép-távú városfejlesztési célokat, az ezekhez vezető tervezett fejlesztési beavatkozásokat, azok akcióterületeivel és várható eredményeikkel.

A településfejlesztési koncepció

A *településfejlesztési koncepció* az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) szerint a városi közgyűlés által elfogadott dokumentum, amely Veszprém jövőbeni kialakítására vonatkozik. A koncepció

- biztosítja a településfejlesztés összehangolt megvalósulását,
- megalapozza a település rendezését,
- rendszerbe foglalja a város közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket.

A koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszereknek van döntő szerepe.

A koncepció dokumentumát - komplex tartalma miatt - integrált tervezőcsoport készíti. A szakmai irányítást Veszprém Megyei jogú Város Főépítésze végzi, a Polgármesteri Hivatal osztályainak és szakági szervezeteinek bevonásával. Minden egyes munkafázisban kiemelt jelentősége van a tervezők, szakértők, a döntéshozók és az érintettek folyamatos, aktív párbeszédének.

A településfejlesztési terv felülvizsgálatának tervezési elemei

Adatgyűjtés, helyzetfeltárás és helyzetelemzés

Tekintettel, hogy a város fejlesztései alapvetően az adottságokra épülnek, a tervkészítés széleskörű adat- és információgyűjtéssel kezdődött. A várossal összefüggő legfontosabb térbeli jellemzőket, ellátási, társadalmi, demográfiai, gazdasági adatokat, értékeket, problémákat a terv I. kötete tartalmazza.

A településfejlesztési koncepció felülvizsgálata

Jövőkép:

Nagytávra és nagytávon túlmutatóan meghatározott, elérni kívánt jövőbeli célállapot átfogó és általános leírása, amely a célok kijelölésének alapvető irányát jelöli ki, és amelyben a kívánatos jövőbeni állapotot a koncepció helyzetelemzésében, értékelésében meghatározott sajátosságokra, a számba vett várható fejlődésfolyamatokra tekintettel, a társadalom elvárásainak, értékeinek figyelembevételével lehet megfogalmazni.

Alább megfogalmazott jövőkép átfogó jelleggel, Veszprém nagy távlatú fejlődésének irányait, jellemzőit összegzi.

Célrendszer:

Az adott térségre kijelölt elvárások és kívánatos változások, fejlődést kijelölő célok koherens, egymásra épülő rendszere, amely rögzíti a célok egymáshoz való hierarchikus viszonyát és egyéb kapcsolatait, összefüggéseit és amelynek elemei az átfogó célok és a (rész)célok.

A terv a helyzetelemzés, értékelés alapján, a feltárt problémák és az értékek figyelembevételével megfogalmazza a hosszú távú (15 év) városfejlesztés főbb céljait. Az *átfogó cél* a célrendszer hierarchiájának legfelső szintje, olyan általános és komplex hosszú távú célkitűzés, amely egyértelműen megjeleníti a jövőkép felé való kívánatos fejlődést, és amely – a térség adottságainak figyelembevételével – a közép-, illetve rövidtávú célok kijelölésének alapja.

A terv tartalmazza a *célokat* (az átfogó célból levezetett középtávú célkitűzések, amelyek a stratégiaalkotási fázisban a prioritások alapját képezik), amelyek együttes és összehangolt elérése biztosítja az átfogó cél érvényesülését. Ezek az átfogó célnál kevésbé komplexek, csak egy, vagy néhány szakterületet ölelnek fel. A célok nevesítik a lehetséges beavatkozások területeit.

A koncepció indoklást tartalmaz az egyes célokra vonatkozóan, másrészt előrevetíti esetenként azokat a feladatokat, további döntéseket, amelyeket egy-egy cél eléréséhez el kell végezni.

Feladatok és eszközök:

Az elérendő célok mellett kerülnek meghatározásra a célok elérését segítő feladatok és a megvalósítást szolgáló lehetséges eszközök.

Közgyűlési határozat

Veszprém Megyei jogú Város Közgyűlése a településfejlesztési tervet (településfejlesztési koncepciót és településszerkezeti tervet) határozattal fogadja el.

A koncepció elfogadását követően készülnek el a város új településrendezési eszközei. Elkészül továbbá az integrált területfejlesztési stratégia (ITS), ami a településfejlesztési koncepcióban foglalt környezeti, társadalmi és gazdasági célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló középtávú fejlesztési program.

I. JÖVŐKÉP

A városfejlesztési koncepció alapja a város adott helyzetéből, a külső és belső tényezők által meghatározott lehetséges és megvalósítható törekvésekből eredő, hosszú távon elérni kívánt településfejlődési pálya és cél. A jövőkép kijelöli a város távlati helyzetét a nemzetközi és hazai regionális környezetben, felvázolja a társadalom, a gazdaság és a környezet kívánatos jövőbeli állapotát. A jövőkép a helyzetelemzés során feltárt értékeken alapul és a hiányosságok felszámolását tűzi ki célul.

Veszprém Megyei jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája (2007) *hosszú távra megfogalmazott jövőképet* tartalmaz:

„Veszprém 15-20 év múlva a közép-dunántúli régió megkérdőjelezhetetlen oktatási innovációs, kulturális és turisztikai központ szerepét tölti be. Oktatási és innovációs központi szerepe révén, jelentős számú új vállalkozást is magához tud vonzani. Kulturális vonatkozásban térségi szinten aktív szervező központi szerepet, megyei viszonylatban meghatározó centrum szerep megőrzését, régiós szinten is egyre több központi részfunkció elérését vetítjük előre. Az erre és a természeti környezetre építő turisztikai szerepvállalása ezen időtáv alatt tovább erősödik.

Veszprém az öt körülvevő kistérség (agglomeráció) valódi politikai, gazdasági közszolgáltató és kulturális központjaként üzemel, ahol a legtöbb kistérségi intézmény is működik, miközben a kistérség (agglomeráció) az (ingázó) munkaerő, a mezőgazdasági termények, a közlekedési és logisztikai infrastruktúra, valamint a turisztikai attrakciók egy jelentős részével járul hozzá a kistérség fejlődéséhez.

Veszprém város és az érintett állami valamint gazdasági szereplők teljes mértékben hasznosítják a már nem kihasznált honvédségi területeket, épületeket úgy, hogy azoknak új, közösségi, rekreációs vagy gazdasági funkciót adnak. A Város mindent elkövet, hogy a környezeti veszélyforrások a városban és környezetében megszűnjenek. A fejlődés hatására a Városba új, fiatal betelepülő családok érkeznek.

Összességében egy minőségi fejlődési pályát jelöl ki jövőkép, amely révén a Város súlya, jelentősége megnő a fajlagos mutatóinak javulása révén, de ez nem jár együtt a város lakosainak és gazdasági szereplőinek jelentős felduzzasztásával, és ezáltal nem veszti el más megyeszékhelyekhez képest intímabb, élhetőbb városi karakterét, sőt azt tovább erősíti.”

A város 2000. évi hatályos településfejlesztési koncepciója jövőkép helyett *prioritásokat* fogalmazott meg:

- „- Helyi gazdaság innovációs- és versenyképességének erősítése*
- Idegenforgalom fejlesztése, konferencia-turizmus feltételeinek megteremtése*
- Egészséges környezet, városi közösségi szolgáltatások biztosítása*
- Lakóterületi választék bővítése (minőség és rehabilitáció)*
- Egyetem fejlesztése (Universitas építés)*
- Város és környéke partner kapcsolatának erősítése.”*

A településfejlesztési koncepció 2002-es kiegészítése további területigényes *fejlesztési célokat és prioritásokat* fogalmazott meg:

- „- A városnak a fenntartható fejlődés érdekében a racionális területfelhasználásra, a beépíthető és be nem építhető területek egészséges arányának megtartására, az ésszerű városüzemeltetés feltételeinek biztosítására kell törekednie.*
- A város hosszú távú fejlődése nem nélkülözheti a város népességmegtartó képességének javítását és ezzel együtt a városban keletkező jövedelmek megtartását.*
- A város törekedjen a lakóingatlanok vonatkozásában a minőségi igények kielégítésére, a városban keletkező jövedelmeknek megtartására, sőt a jövedelmek vonzására. Ezzel párhuzamosan meg kell vizsgálni a lakótelepek rekonstrukciója szabályozási lehetőségeit. Tö-*

rekedni kell a szlömösödési folyamatok megelőzésére, magakadályozására mind a lakó mind a gazdasági területek vonatkozásában.

- *A Körgyűrűn belül tehát prioritást kell biztosítani a lakófunkciónak, és természetesen mindazon városközponti funkcióknak, amelyek Veszprém MJV feladatkörébe tartoznak.*
- *A város közigazgatási területén, a Körgyűrűn kívül, az arra alkalmas területeken a gazdasági funkció térnyerése tapasztalható, ami ezen a területen érvényesülő és a város szerkezetének szempontjából érvényesítendő prioritásnak tekinthető.”*

A szakmai előírásoknak és gyakorlatnak megfelelően a településfejlesztési koncepció célrendszerének pontosításához a várossal kapcsolatos **nagy távlatú jövőkép** is szükséges, amely a várható és követendő fejlődési irányokat komplexebben tartalmazza. Mivel a fenti, hatályos koncepciókban szereplő hosszú távú célok nagy része a későbbi időszakokra nézve is helyesek és valósak - tehát követendőek, ezért ezek a város régi-új nagy távlatú jövőképébe integrálhatóak. A beépülő kiegészítő elemek a jelen tervezés helyzetelemzésben megismertetett értékekre és hiányosságokra alapozottak. A jövőkép összességében a társadalom, a gazdaság és a környezet olyan elképzelt állapotát írja le, amelyet a távoli időszakokban is látni szeretnénk. Ehhez a kedvezőtlen gazdasági feltételek ellenére, az adottságokra épített kitörési irányokat kell keresni.

AZ ÚJ JÖVŐKÉP

Az új jövőkép az élhető város, a társadalom, a gazdaság, a kultúra és a települési környezet témaköröket felölelő csoportosításban került megfogalmazásra az alábbiak szerint:

A városlakók számára Veszprém élhető város marad, amely

- megfelelő lakáskörülményeket és közlekedést,
- a lakosság képzettségének megfelelő munkahelyeket,
- egészséges környezetet,
- szociális- és közbiztonságot,
- az élet minden területén esélyegyenlőséget nyújt.

A jövőben a város társadalma legyen

- befogadó és nyitott,
- értékeit a látogatókkal szívesen megosztó,
- környezettudatos.

Veszprém gazdasága a jövőben biztosítsa, hogy

- országos jelentőségű felsőoktatási központ maradjon, amely megfelelő tudás-bázis és kreativitás forrása, amelyen belül a színvonalas nevelés, oktatás és kutatás terén kimagasló eredményeket érhetőek el,
- hatékony térségi integráció révén a város megmaradjon a régió legfontosabb gazdasági központjának,
- a gazdasági szereplőket kedvező feltételek fogadják,
- rugalmas és alkalmazkodó legyen.

A város a jövőben is ápolja a kultúrát, hagyományait, ezáltal

- „a királynék városa”-ként az ország egyik legjelentősebb kulturális és művészeti központja maradjon,

- **megőrizze sajátos identitását,**
- **megvédje és továbbfejlessze értékes és egyedülálló természeti és épített környezetét,**
- **megerősítse turisztikai vonzerejét.**

Veszprém jövőképében felvázolt célok csak a város következetes és kiegyensúlyozott fejlesztése révén válhat valóra.

A térbeliség szempontjából meghatározó a város lakásstruktúrája, a gazdasági élet minden területét kiszolgáló számos munkahelyi térség, az egészséges környezet és a klímavédelem szempontjából kiemelkedően fontos zöld rendszere, a kompakt város nélkülözhetetlen, jól kialakított és működtetett városszerkezete, valamint az épített örökség és az innovatív új fejlesztések harmonikus együttélése.

II. A KONCEPCIÓ CÉLRENDSZERE

A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ CÉLRENDSZERE

A koncepció célrendszerét *az épített és természeti környezet, a társadalom és a gazdaság* egymást is befolyásoló területein keresi és ezek köré csoportosítva határozza meg. Olyan **átfogó célok** fogalmazódtak meg, amelyek alárendelhetők a további célok. Emellett a felállított célrendszer minden elemét áthatják *az élıhetőség, a környezet fenntarthatóságának és az esélyegyenlıség biztosításának szemléleti alapvetései*, amelyek horizontális célként értelmezhetők és a rendszer minden elemére kisebb-nagyobb mértékben hatást gyakorolnak (1. sz. táblázat).

Átfogó (hosszú távlatú) célok

Az átfogó célok általános és komplex hosszú távlatú célkitűzések, amelyek egyértelműen megjelenítik a jövőkép felé való fejlődés kívánatos irányát.

Veszprém MJV Városfejlesztési Konceptiója az integrált városfejlesztés és a fenntartható városfejlesztés elveit követve, kapcsolódva az európai városok előtt álló kihívások kezeléséhez és az Európa 2020 stratégia megvalósításának elemeihez, *társégi, gazdasági társadalmi és környezeti kihívásokra* ad választ:

Tudatában annak, hogy összehangolt, intézményesített együttműködés eredményezhet hatékony és harmonikus térbeli és társadalmi-gazdasági fejlődést a városok keresik legelőnyösebb szerepköreiket az európai térben, országos szinten és a várostérségben, együttműködnek más településekkel, egyben versenyeznek azokkal.

Korunk globális gazdasági válsága jelzi a gazdaság jelenlegi modelljének fenntarthatatlanságát, változtatás szükségességét. A városfejlesztési tevékenységet, az önkormányzati gazdálkodást a forráshiány és a szűkülő gazdasági mozgástér jellemzi. A kimerülőben lévő gazdasági és városfejlesztési forrásokat meg kell újítani.

A társadalomnak hosszú távon szembe kell néznie a központi gondoskodás arányának általános csökkenésével, az egyéni és társadalmi felelősségvállalás növelé-

sének szükségességével, ami kihat a városlakók humán szolgáltatásokkal szembeni igényeire is. A népességének összetétele kedvezőtlenül változik, visszafordíthatatlan az elöregedés, csökkenő mértékű a foglalkoztatottság, aminek következtében egyre nehezebben tarthatók fenn a városlakók életét, a város működését biztosító struktúrák.

Egyre nagyobb kihívás a hatásait egyre jobban éreztető globális klímaváltozás. Az ehhez való alkalmazkodás, a káros következmények megelőzése a város gazdasági pozíciójának és a városi életminőség megőrzésének egyik fontos feltétele.

A kihívások figyelembevételével megfogalmazott *átfogó célok* nem képeznek élesen elváló témaköröket. Azok Veszprém meglévő adottságaiból és értékeiből kiindulva, meghatározzák a város jövőjének fejlesztési irányait, amelyre az *integrált városfejlesztési stratégiát* is alapozni lehet.

A koncepció átfogó céljai

- **Veszprém városok közötti szerepének megszilárdítása, a térségi együttműködés erősítése**

A város a térségi pozíciók kihasználása révén maradjon a városhálózat erős tagja, vonzó hely, emberek, kultúrák, tudományos, gazdasági és politikai tényezők együttműködésének színtere, melynek pozitív hatásai az itt élők boldogulását és gyarapodását is szolgálják.

- **Harmonikus, jó minőségű városkörnyezet fejlesztése**

Az egészséges környezet fenntartása, az értékek megőrzése, a változatos területhasználat és a jól működő városszerkezet kialakítása a cél.

- **Tudásalapú, innovatív gazdaság fejlesztése**

Bővíteni kell a fejlesztési lehetőségeket, ezzel párhuzamosan kedvező feltételeket kell megteremteni a külső (állami, EU, hazai és külföldi magán) források kiegyensúlyozott bevonása érdekében. Tudás- és kétszínű alapra (innováció, kreativitás, oktatás, K+F, zöldgazdaság stb.) helyezett gazdaság megteremtése a cél. A feltételeket a térszerkezet-fejlesztés és a fenntarthatóság összhangjának biztosítása mellett kell létrehozni.

- **Kiegyensúlyozott társadalmi viszonyok és a népesség megtartása**

Cél a város népességszámának megtartása megfelelő életkori összetétel mellett, a társadalmi különbségek csökkentése, az oktatáshoz, az egészségügyi- és egyéb szolgáltatásokhoz, a kultúrához való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása.

Célok

A középtávú (rész)-célok a jövőkép és az átfogó célok megvalósítását segítik.

Értelemszerűen nem a nagy távlatú jövőkép, vagy a hosszú távú fejlesztési irányok tekintetében van szükség gyakrabban módosításokra. A középtávú feladatok módosulnak hamarabb, újabb és újabb lépések válnak szükségessé, ezért a hosszú távú irányok megtartása mellett időről időre meg kell fogalmazni a koncepcióban a középtávon teljesítendő újabb célokat és a hozzájuk rendelhető feladatokat is.

A célok meghatározása a szemléleti alapvetések és az átfogó célok alapján történt. A helyzetelemzés feltárta azokat a fejlesztés szempontjából fontos összefüggéseket, amelyek alapján az átfogó célok nem különíthetők el élesen egymástól, ami azt jelenti, hogy a célok sem csoportosíthatók kizárólag egy-egy átfogó cél alá.

Az egyes célok és az átfogó célok viszonyát az alábbi táblázat mutatja be, egy-egy cél, ugyan eltérő mértékben, de egyszerre több átfogó célt is szolgál.

1. sz. táblázat: Átfogó célok és célok egymásra hatásának mértéke

CÉLOK		ÁTFOGÓ CÉLOK			
		TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS	HARMONIKUS KÖRNYEZET	TUDÁSALAPÚ GAZDASÁG	KIEGYEN- SÚLYOZOTT TÁRSADALOM
1.	Kezdeményező városfejlesztés, partnerség	■	■	■	■
2.	A városkarakter egyediségének megőrzése	■	■	■	■
3.	Kiegyensúlyozott városi térszerkezet fejlesztése	■	■	■	■
4.	A lakásfeltételek javítása	■	■	■	■
5.	Versenyképes, helyi gazdaságfejlesztés	■	■	■	■
6.	Korszerű közlekedés-fejlesztés	■	■	■	■
7.	Egészséges környezet fenntartása	■	■	■	■
8.	A humán szolgáltatások bővítése, az esélyegyenlőség növelése	■	■	■	■

Az átfogó célok, célok, feladatok és eszközök kapcsolata

Átfogó cél: TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS	
Célok	Feladatok, eszközök
- kezdeményező városfejlesztés, a partnerség erősítése, a potenciálok kihasználása a kölcsönös érdekek figyelembevételével	- a város országos szerepkörének erősítése - a térségi fejlesztések összehangolása - térségi és országos közlekedési kapcsolatok fejlesztése - a felsőoktatás és K+F együttműködésének elősegítése
	- a regionális kapcsolatok elmélyítése - a térségi beruházások összehangolása - együttműködés az ellátó intézményhálózat fenntartásában - egyeztetések, nyilvános viták
	- a nemzetközi kapcsolatok fejlesztése - a meglévő repülőtér komplex fejlesztése - a testvérvárosok számának és a kapcsolat intenzitásának növelése - fiatalok számára csereprogramok szervezése - nemzetközi sportrendezvények rendezése - a vasút fejlesztése

Átfogó cél: HARMONIKUS KÖRNYEZET	
Célok	Feladatok, eszközök
- kiegyensúlyozott térszerkezet fejlesztése	- a városi funkciók arányos térbeli eloszlása - a város indokolatlan terjeszkedésének megakadályozása: fejlesztéseknél a belső fekvésű és a barnamezős, újrahasznosítható vagy tartalékterületek preferálása a zöldmezős, külső területek helyett - összehangolt területhasználat, differenciált sűrűség meghatározása - szabad területekkel tagolt városszerkezet megtartása - nehezen átjárható területek átstrukturálása - a forgalmas központok, funkciók városszerkezetbe illő elhelyezése, könnyű megközelíthetőségük szem előtt tartásával
- a városkarakter egyediségének megőrzése és fejlesztése	- az épített értékek védelme - a természeti és tájképi értékek védelme
- minőségi lakókörnyezet biztosítása	- belvárosban vonzóbb-lakókörnyezet biztosítása - lakótelep-rehabilitáció - önkormányzati bérlakás állomány fejlesztése
- egészséges környezet	- a közhasználatú zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejl. - a tömegsportolási lehetőségek kínálatának és a sportolásra használható terek típusainak bővítése, - biológiailag aktív felületek növelése - korszerű hulladékgyűjtés és talajvédelem - a zaj- és légszennyezés mérséklése,
- jó közlekedési feltételek biztosítása a városban	- a területhasználattal összehangolt városi közúthálózat-fejlesztés - tényleges közlekedési alternatívát jelentő városi autóbussz közlekedés fenntartása és intermodális (vasút-autóbussz) központ létesítése - a gyalogos közlekedés kiemelt fejlesztése - kerékpáros közlekedés fejlesztése - a parkolás differenciált kezelése a közlekedés céljainak elősegítésére
- jó közlekedési kapcsolatok biztosítása a város számára (távolsági közlekedés)	- országos közúthálózat fejlesztése - országos vasúthálózat fejlesztése - regionális és országos autóbussz közlekedés fejlesztése - légi közlekedés fejlesztése
- a város minden egyes belterületi ingatlanja üzembiztos közműkapcsolatokkal rendelkezzen	- sérülékeny vízbázisok védelme - az összes keletkező szennyvíz megtisztítása - hiányosságok megszüntetése a felszíni vizek kezelésére, illetve elvezetésére vonatkozóan
- a klímaváltozásokhoz alkalmazkodó vízgazdálkodási- és közműrendszer felállítása, valamint a CO ₂ kibocsátás csökkentése	- vízfelhasználás csökkentése az egyéni vízgazdálkodás szorgalmazásával, csapadékvizek tudatos kezelésével - eseti árhullám megfogására és a csapadék megtartására alkalmas tározók létesítése a Sédén - energiafelhasználás csökkentésére irányuló környezettudatos szemlélet erősítése - a távhő-bázisokban a gázenergia felhasználás csökkentése - megújuló energiaforrások részarányának növelése a fosszilis energiahordozókkal szemben

Átfogó cél: TUDÁSALAPÚ GAZDASÁG	
Célok	Feladatok, eszközök
- innovatív és versenyképes helyi gazdaságfejlesztés	- modern gazdasági területek kialakításának elősegítése (repülőtér, ÉNy-i iparterület)
	- kutatóhelyek és tudásalapú munkahelyek letelepítésének ösztönzése
	- önkormányzati-egyetemi partnerség fejlesztése (Pólus program, közös gazdaságfejlesztési program)
	- helyi KKV- k megerősödésének elősegítése
- aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósítása	- felsőfokú (főiskolai és egyetemi) képzési kínálat fejlesztése
	- középfokú oktatási és szakképzési kínálat fejlesztése
	- közcélú foglalkoztatás keretében biztosítani munkalehetőséget
- magas minőségű, fenntartható, kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó hálózat kifejtése	- kereskedelem-támogató infrastruktúra és környezet fejlesztése
	- kereskedelmi funkciók szélesítése a rehabilitációs területeken
	- nagyobb kereskedelmi beruházások koordinált megvalósítása
- Veszprém a térség karakteres kulturális és aktív turisztikai központjává fejlesztése	- városmárka létrehozása, erősítése - turisztikai marketing fejlesztése, turisztikai imázs javítása
	- Veszprém épített örökségének mint erőforrásnak használata: a város épített örökségére, kulturális hagyományaira és oktatási szerepére építő egységes arculat létrehozása, tudatos és folyamatos megjelenítése / városi információs felületeken, kiadványokon, online felületeken, rendezvényeken, régiós és nemzetközi kapcsolataiban
	- kulturális és turisztikai tevékenységek helyi és térségi szintű összehangolása - térségi és országos vonzerejű kulturális programok ösztönzése / ezek összefűzésével kulturális brand építése
	- Veszprém egyedi jellegű attrakcióinak bővítése, egyedi rendezvények továbbfejlesztése
	- szálláshelyek és kapcsolódó szolgáltatások minőségi fejlesztése,
	- ösztönző adópolitika
	- hatékony intézményi gazdálkodás
- fenntartható önkormányzati gazdálkodás	- fejlesztés-centrikus vagyongazdálkodás

Átfogó cél: KIEGYENSÚLYOZOTT TÁRSADALOM	
Célok	Feladatok, eszközök
- a lakosság létszámának megtartása	- a lakosságon belül a fiatalabb korosztályok letelepedésének, városban maradásának támogatása
- a változó igényekhez alkalmazkodó lakásmobilitás	- az egyszemélyes, önálló életkezdő fiatal, bajba került, vagy nyugdíjas háztartások számára olcsó bérű önkormányzati lakások számának növelése
- a humán szolgáltatások bővítése	- a szolgáltató rendszer felkészítése az idősek arányának növekedésére
	- magas színvonalú egészségügyi ellátórendszer kialakítása és fenntartása
	- hatékony oktatási, nevelési intézményrendszer kialakítása és fenntartása
- a szociális biztonság erősítése	- a foglalkoztatottság növelése
	- a civil társadalom, az egyházak bevonásával, illetve, a helyi, szomszédsági viszonyok hálójának erősítésével, az önkéntes mozgalmak támogatásával
- esélyegyenlőség az élet minden területén	- a szolgáltatások elérésének felmérése különös tekintettel a fiatal és idős korcsoportra és ez alapján terv készítése a hosszú távú optimalizálásra - a komplex akadálymentesítési követelmények érvényesítése az építési engedélyek kiadásánál és a megvalósítások során – a meglévő létesítmények esetében is - 4-6 órás munkahelyek létesítése - a fogyatékkal élő számára szükséges speciális munkahelyek biztosítása - a társadalmi kirekesztés elleni programok szervezése - lakásprogram - megfelelő egészségügyi program - integrált oktatás támogatása - a kultúrához való hozzáférés támogatása - a speciális sportolás támogatása
- a közbiztonság fenntartása	- ágazati szempontok szerint
- a kulturális hagyományok megőrzése, fejlesztése	- a zenei és színházi élet, valamint a mozik fenntartása - a múzeumok és kiállítások attraktivitásának növelése - a színvonalas, elsősorban művészeti rendezvények számának növelése, a kommunikáció és a népszerűsítés javítása
	- a társadalmi igényeket kielégítő felsőoktatás intézményrendszer - tömegoktatás és élethossziglan oktatás fejlesztése - a kapcsolódó szolgáltatások színvonalának növelése
	- a társadalmi igényeket kielégítő felsőoktatás intézményrendszer - tömegoktatás és élethossziglan oktatás fejlesztése - a kapcsolódó szolgáltatások színvonalának növelése
- egészséges életmód – sport és rekreáció fejlesztése	- tömegsportra alkalmas területek fejlesztése - sport- és rekreációs funkciók fejlesztése a sűrűn lakott lakó területek közelében, valamint a különálló városrészekben

III. CÉLOK RÉSZLETES KIFEJTÉSE

III.1. HARMONIKUS VÁROSI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE

III.1.1. A városkarakter egyediségének megőrzése és fejlesztése

Veszprém kulturális értékei a nemzeti kultúra részét, a nemzeti identitás egyik fontos forrását képezik. A városban lévő kulturális örökség megőrzése és fejlesztése kimagaslóan fontos cél.

A város egyedülálló, sajátos épített örökséggel és ezáltal meghatározott egyedi karakterrel rendelkezik. Karakterformáló a historikus és szecessziós stílusú épületállománya. A város értékei nemcsak a védett területek és elemek, hanem városszerkezeti sajátossága szerint tagolódó, eltérő karakterű városrészek is.

Fontos, hogy az új fejlesztések révén hasonlóan jó minőségű, vonzó környezet alakuljon ki az épített örökség értékeinek megtartása mellett. Mindezek mellett biztosítani kell új építészeti stílusok, elképzelések és alkotások megvalósulásának a lehetőségét, hogy ezáltal új értékek szülessenek.

Feladatok, eszközök:

Az értékvédelem hatékonyságának növelése

Az kulturális örökség megőrzési rendszerének erősítése, fejlesztése, támogatása fontos feladat. Az egyedi védelmek mellett környezetük területi karaktervédelmét is erősíteni kell és ehhez megfelelő intézkedéseket kell hozni. A védett területeken kiemelkedő építészeti minőséget kötelező követelménnyé kell tenni.

A nem védett, de értékes városrészek fennmaradását biztosító városrehabilitáció, a közterületek állapotának javítása

A rehabilitáció, amely biztosítja a karakteres városrészek fenntartható fejlődését, továbbra is fontos városi feladat. A beavatkozás jó alkalom a városszerkezet javítására, a legsűrűbb beépítésű városszövetek fellazítására, kedvezőbb városi életfeltételek kialakítására.

Az új beépítésű területeken korszerű, innovatív, karakteres városépítészeti-, építészeti megoldások alkalmazása

Új beépítésű területeken – az esetek nagy többségében – a fejlesztések városépítészeti értéke, sokszor építészeti minősége is gyenge, vagy érdektelen. Az új beépítések nem minden esetben hoznak létre értékes, vonzó városi környezetet. Ezek a városrészek magasabb színvonalú, egyedi karakterű fejlesztések révén válhatnak vonzóvá.

Felújítási alapok létrehozása

Értékvédelem alatt álló elemek felújítására fordítható pénzalapok növelése. Közterület használati, parkolási díjak további közterületek fejlesztésére való felhasználása.

Magán szektor támogatása, ösztönzések

Az adórendszeren belüli a védett értékek felújításához kapcsolódó kedvezmények rendszerének kidolgozása, támogatások helyett az elvonások mérséklésének alkalmazása.

Szabályzók rendszerének kidolgozása, pontosítása

Egyedi karaktert erősítő szabályozás kidolgozása.

Környezetkultúrára nevelés

A romlás és színvonalcsökkenés megállításának másik lehetséges eszköze a környezeti nevelés, amelynek átfogó célja, hogy elősegítse minden korosztály környezettudatos szemléletének, magatartásának, életvitelének kialakulását. A környezeti nevelésnek fontos része kell, hogy legyen a társadalmi felelősség kialakítása és ezen belül is a jó „köztulajdonosi” szemlélet az épített és természeti környezetünk iránt.

Közösségi részvétel erősítése

Védett értékek megismertetése, népszerűsítése

Az értékek egyedi tartalmú, formailag és anyaghasználatban egységes jelölési rendszer alkalmazása

A népszerűsítést szolgáló eszköz a védett érték közterületről jól látható megjelölése, a vonatkozó információk tartalommal.

III.1.2. Kiegyensúlyozott városi térszerkezet fejlesztése – kompakt város

A kompakt város a rendelkezésre álló források ésszerű felhasználását teszi lehetővé. Az ökológiai szempontból értékes, pótolhatatlan földterületek beépítése helyett a város belső tartalékterületei képezzék a fejlesztések elsődleges célterületeit lakó-, gazdasági és zöldterületi fejlesztés számára egyaránt.

A megfelelő intenzitás és a vegyes területhasználat lehetővé teszi a „kis távolságok elvénét” megvalósítását. Vegyes funkciójú, kompakt városi területhasználatot és hálózati rendszert kell kialakítani, amely tiszteletben tartja a megőrzésre érdemes természeti és épített környezetet, a városkaraktert. Csökkenteni kell a közlekedési kényszereket, amelynek következtében kisebb terhelés éri a város zsúfolt területeit.

Feladatok, eszközök

Összehangolt területhasználat, differenciált sűrűség meghatározása

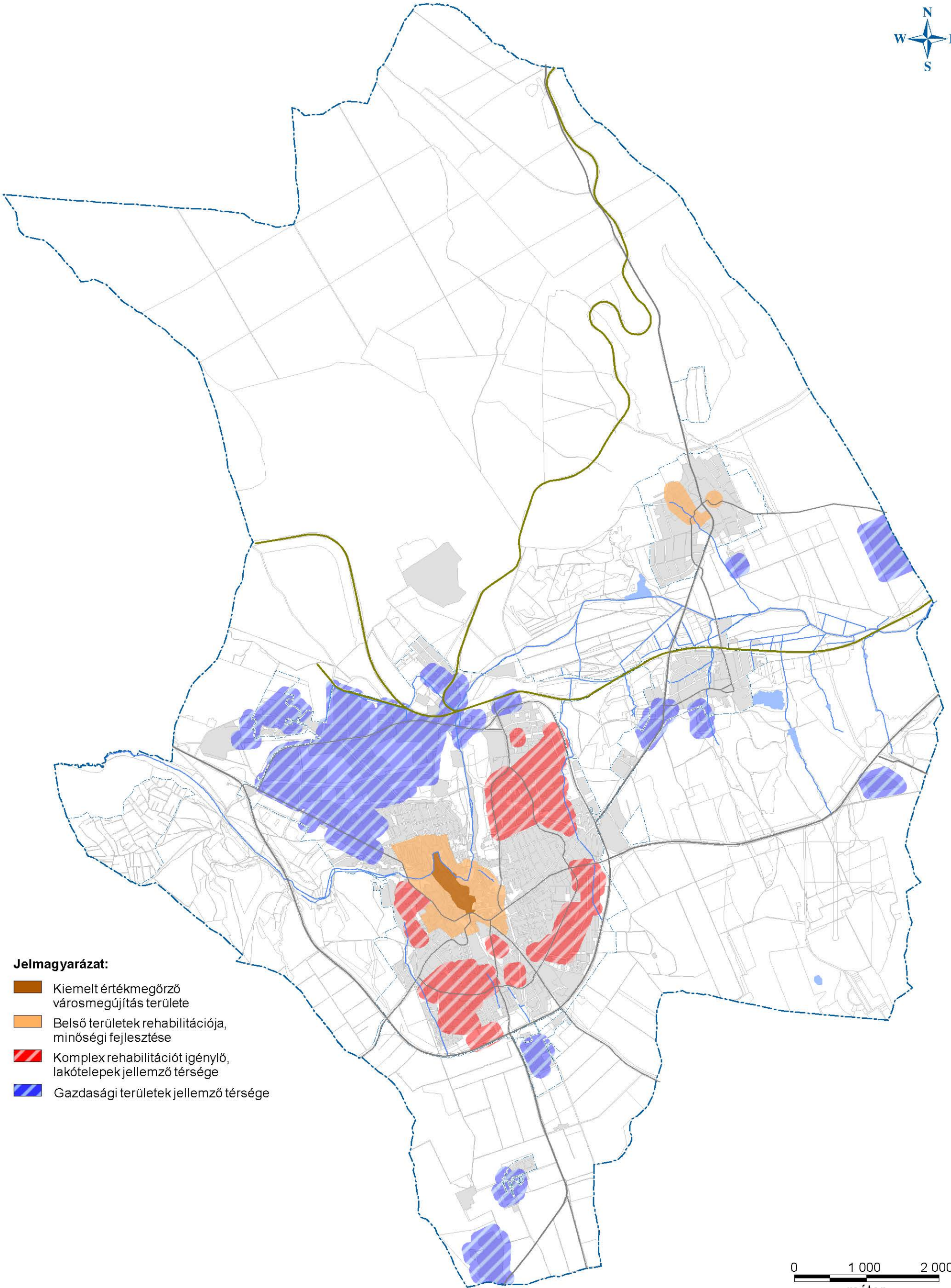
Szabad területekkel tagolt városszerkezet megtartása

Nehezen átjárható területek átstrukturálása

A város indokolatlan terjeszkedésének megakadályozása

A forgalmas központok, funkciók városszerkezetbe illő elhelyezése, könnyű megközelíthetőségük szem előtt tartásával

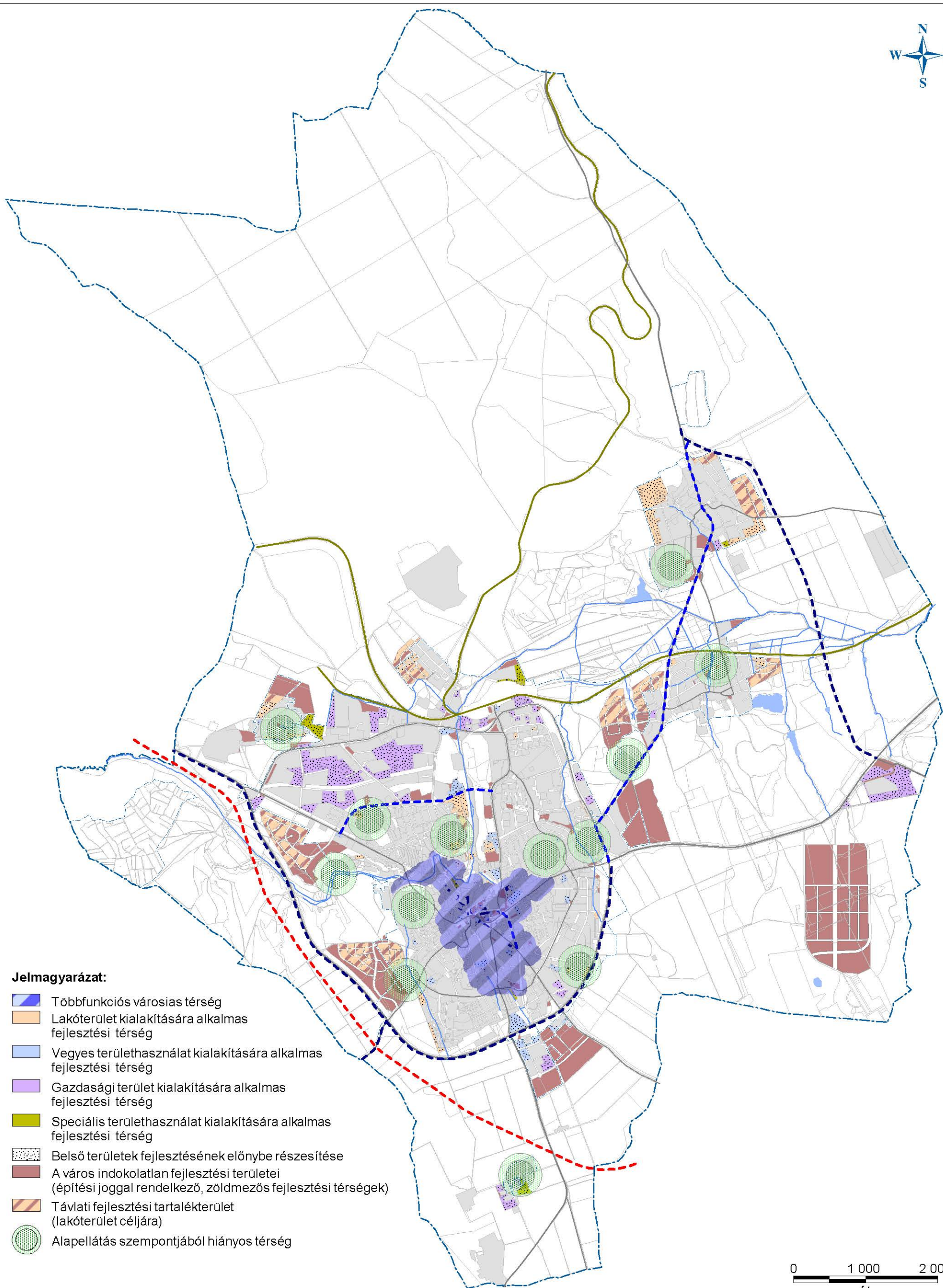
A belső fekvésű és a barnamezős területek fejlesztésének előnybe részesítése

Jelmagyarázat:

- Kiemelt értékmegőrző városmegújítás területe
- Belső területek rehabilitációja, minőségi fejlesztése
- Komplex rehabilitációt igénylő, lakótelepek jellemző térsége
- Gazdasági területek jellemző térsége

0 1 000 2 000
méter

Jelmagyarázat:

- Többfunkciós városias térség
- Lakóterület kialakítására alkalmas fejlesztési térség
- Vegyes területhasználat kialakítására alkalmas fejlesztési térség
- Gazdasági terület kialakítására alkalmas fejlesztési térség
- Speciális területhasználat kialakítására alkalmas fejlesztési térség
- Belső területek fejlesztésének előnybe részesítése
- A város indokolatlan fejlesztési területei (építési joggal rendelkező, zöldmezős fejlesztési térségek)
- Távlati fejlesztési tartalékterület (lakóterület céljára)
- Alapellátás szempontjából hiányos térség

III.2. VERSENYKÉPES HELYI GAZDASÁG

Veszprém vízióját meghatározza egyrészt megyeszékhely státusa, az egyre erősödő gazdasági szféra, a Pannon Egyetem jelenléte, illetve az egyházakkal, valamint a helyi közösségek által létrehozott szervezetekkel való harmonikus együttműködés is. A vízióra hatással van a város sokoldalúsága és az, hogy egyszerre több szerepet is képes betölteni:

1. a királynék városaként történelmi hagyomány-város;
2. az egyetemi és középiskolai központként a tudás (és főként az innovatív tudás) városa;
3. kulturális és vallási központként a kultúra-városa;
4. a Balaton és a Bakony városaként értékturizmus város;
5. az új energiastratégia alapján „ökováros”;
6. a város szellemisége miatt kreatív város;
7. a sport és a fiatalossága, valamint természeti szépségei miatt egy új életminőség városa;
8. a lokális politika- és demokrácia fejlesztési szándéka és a helyi közösségek bevonása révén egy közösségfejlesztő demokrácia város.

Cél, hogy Veszprém a Bakony-Balaton térség központja legyen gazdasági, közlekedési, kulturális, turisztikai oktatási és igazgatási értelemben, ahol minden generáció jól érzi magát, és amely vonzó a betelepülni vágyó vállalkozások és polgárok számára egyaránt. Ehhez adott a jó környezetminőség, a közszolgáltatások széles és magas színvonalú kínálata, azonban a város elérhetőségén, megközelíthetőségén javítani kell.

A vízió további célja, hogy a 2020-2030-as évekre egységesítse a fenti szerepeket és képes legyen a „Teljesség Városaként” megjeleníteni nemcsak a Dunántúlon, hanem Magyarországon és Kárpát-medence meghatározó alközpontjaként is.

A gazdasági fejezet feladata, hogy tömören összefoglalja az önkormányzat fejlesztési céljait, feladatait és beavatkozásait - következetesen támaszkodva az elmúlt időszak legfontosabb prioritásaira, amelyek a következők:

- innovációs gazdaságfejlesztés,
- közlekedésfejlesztés,
- a város környezetminőségének fejlesztése,
- kulturális turizmusfejlesztés,
- önkormányzati intézmények működési költségeinek racionalizációja.

A fejezet az elkövetkező évek leghangsúlyosabb prioritásait külön is kiemeli, amely meghatározza a következő időszak önkormányzati fejlesztési terveit illetve a költségvetési politikáját.

Gazdaságfejlesztési prioritások:

- önkormányzat hitelállományának csökkentése, ezzel felszabaduló forrás biztosítása a város fejlesztésére, feladatainak finanszírozására,
- önkormányzati vagyon értékének megőrzése,

- vállalkozásbarát gazdasági környezet és politika kialakítása, ezzel a költségvetési bevételek növelése hosszútávon,
- városi lakosság foglalkoztatási szintjének emelése,
- városkép javítása, városi infrastruktúra szintjének növelése, környezetvédelem,
- történelmi múlt hordozta értékek kiaknázása (idegenforgalom), innováció (Pannon Egyetem), XXI. század vívmányainak használata (e-korszak)

III.2.1. Tudásalapú és fenntartható gazdaságfejlesztés, hatékony foglalkoztatáspolitikai

Veszprém átfogó célja, hogy tágabb térségének megkerülhetetlen innovációs, oktatási, kulturális és turisztikai központja legyen. Az elmúlt két évtizedben egyre élesebbé váló városversenyben Veszprém pozícióit erősíteni szükséges ahhoz, hogy a Dunántúl dinamikusan fejlődő városa maradjon.

Az újabb, hazai és külföldi vállalkozások, közepes méretű vállalatok betelepülésének elősegítésével - vagy a már meglévők bővítésével - elérhető a helyi gazdaság versenyképességének fokozása a foglalkoztatottság növelésével, különösen a húzóágazatnak számító kutatás, fejlesztés és innováció területén. Ágazati megoszlásban a környezetipar, az informatika és a logisztika a meghatározóak, ehhez a város számít az egyetemi fejlesztések hosszú távú gazdaságélénkítő és a fiatal népességet megtartó, vonzó hatására.

A városban szükség van a befektetések vállalkozóbarát környezetének illetve, a kapcsolódó- és háttér szolgáltatások fejlesztésének ösztönzésére, melyre a város különös figyelmet és hangsúlyt helyez, hogy egy még vonzóbb befektetési és vállalkozási infrastruktúra jöhessen létre.

Az innovatív gazdaságfejlesztés célja, hogy Veszprémben vállalkozásbarát gazdasági környezet és politika alakuljon ki, amelynek köszönhetően a költségvetési bevételek hosszútávon növekednek. Fontos szempont az is, hogy a város lakosságának foglalkoztatási szintje emelkedjen, mind a szakmunkás mind a diplomás munkavállalói rétegek körében.

A gazdaságfejlesztés **feladatai**:

- modern gazdasági területek kialakításának elősegítése,
- új kutatóhelyek és tudásalapú munkahelyek hosszú távú letelepítése,
- szoros önkormányzati - egyetemi partnerség kialakítása fejlesztési kérdésekben,
- kis- és középvállalkozói réteg megerősítése és felkészítése beszállítói státuszra,
- önkormányzati gazdasági ösztönzők kialakítása.

A gazdaságfejlesztés **részletes feladatai**:

- K+F tevékenység és környezetbarát csúcstechnológia meggyökereztetése, az ezt alkalmazó tevékenységek letelepedésének preferálása, a meglévő vállalkozóbarát gazdasági környezet feltételrendszerének fej-

lesztése, például kedvezményes adó-, bérleti és szolgáltatási díjcsomagok, gyorsított hivatali eljárások, kedvezményes területbiztosítások, egyéb közvetett és közvetlen támogatások révén,

- a repülőtér és a hozzá kapcsolódó gazdasági területek önkormányzati vezetéssel történő komplex fejlesztése, fejlesztési program kidolgozása, aktualizálása, befektetés ösztönzés, valamint infrastruktúrafejlesztés, amellyel alkalmassá lehet tenni a területet nagy befektetők befogadására (közmu, közut illetve akár vasúti kapcsolatok megvizsgálása),
- az észak-nyugati iparterület megközelíthetőségének javítása, a belső területek feltárása, lehetővé téve az iparterület további fejlesztésének előkészítését, ipari park kialakítása a helyi gazdasági szereplőkkel együttműködve,
- az egyetem kutató-fejlesztő, oktatási és kiszolgáló létesítményei részére fejlesztési- és tartalékterület kijelölése, illetve a jelenlegi egyetemi terület fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata,
- Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Programban foglaltaknak megfelelően, a hatékony és színvonalas közigazgatás megteremtése érdekében az önkormányzat, az egyetem és az egyes közigazgatási szervezetek között indokolt kapcsolat létrehozása. A kapcsolat első lépése az oktatásfejlesztés lehet, támogatva ezzel a humán szolgáltatásokat is.
- kisvállalkozói gazdasági területek kialakulásának elősegítése Gyulafirátót körzetében,
- Kádártai út menti folyosó jövőbeni funkcionális szerepének vizsgálata,
- Smart City vízió továbbfejlesztése és megvalósítása (pl. az önkormányzati igazgatás, turisztika illetve energiagazdálkodás terén),
- megújuló energetikai és környezetgazdálkodási fejlesztések segítségével elősegíteni a környezettudatos város- és gazdaságfejlesztést,
- a városi önkormányzati gazdasági koordinációs lehetőségeinek számbavétele, együttműködések felhasználása (gazdasági szervezetekkel, oktatási intézményekkel, egyetemmel),
- együttműködés a régióbeli gazdasági központokkal: K+F szolgáltatások nyújtására, illetőleg a bakonyi- és balatoni idegenforgalmi településekkel, hogy egymásra épülő, kiegészítő programokat és szolgáltatásokat lehessen kifejleszteni.
- befektetés ösztönzés és a foglalkoztatás növelésének elősegítése céljából a települési erőforrásokhoz rendelhető tőkepiaci és szakmai befektetők piaci szegmense részére a város gazdasági vonzerejét népszerűsítő marketing. A marketing tevékenység során össze kell állítani egy folyamatosan aktualizált „projekt portfóliót”, amellyel orientálni lehet a potenciális befektetőket, kiemelten kezelve a város barnamezős területeit, ingatlanjait.

A regisztrált munkanélküliek aránya az elmúlt időszakban tartósan kedvezőbb képet mutat mind az országos, mind a megyei adatoknál. Összhangban a fejlesztési koncepció gazdaságfejlesztési céljaival, az önkormányzat foglalkoztatáspolitikájának közvetlenül illetve közvetetten törekedni kell a magasan kvalifikált munkaerőt nagyobb arányban foglalkoztató cégek megtelepítésére Veszprémben.

A foglalkoztatáspolitikai **feladatai:**

- A munkahelyek idevonzásához szükséges középfokú oktatási és szakképzési kínálat fejlesztése (a szakképzésben illetve az iskolarendszeren kívüli oktatást nyújtó szervezetek körében),
- Felsőfokú (főiskolai és egyetemi) képzési kínálat igazodása a gazdaság igényeihez,
- A gazdasági, vállalkozási körülmények, elsősorban a kvalifikált munkaerő foglalkoztatási lehetőségeinek folyamatos javítása.
- Azok számára, akik nem tudnak elhelyezkedni, de a szándékuk megvan a munkavégzésre, közcélú foglalkoztatás keretében szükséges munkalehetőséget biztosítani.

III.2.2. Kereskedelem és szolgáltatás

A város kereskedelmi- és vendéglátó hálózata a városi lakosság ellátását, a városkörnyék népességének igényét és a turizmust egyaránt szolgálja. A város célja, hogy egy magas minőségű, fenntartható, kiegyensúlyozott kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó hálózat alakuljon ki Veszprémben. A kereskedelem kitelepülése a városszéli bevásárló központokba a belváros minőségi romlását eredményezheti, erre a városfejlesztése során megoldást kell keresni és találni. A legújabb belvárosi fejlesztésekkel az ezt célzó első lépések már megtörténtek.

Veszprém kereskedelemfejlesztési **feladatai:**

- a kereskedelmet támogató infrastruktúra helyzetének javítása,
- az üzletek és környezetük közképének javítása,
- a kereskedelmi funkciók szélesítése a rehabilitációs területeken,
- nagyobb beruházások koordinált módon való megvalósítása.

A kereskedelemfejlesztés **eszközei:**

- koncepció kidolgozása a Vár egységes fejlesztésére, étellel való megtöltése érdekében, kereskedelmi és vendéglátóhelyek kialakítási lehetősége (építészeti, tulajdonosi kérdések, koordináció),
- belváros kereskedelmi szerepének erősítése, közterületek vendéglátóbarát fejlesztése (teraszok, infrastruktúrák), közlekedési rendszerének átgondolása (gyalogos övezetek, parkolók), a városrész gépjárműhasználati *korlátozásának* és az üzletek *kiszolgálási* igényének összehangolása,
- Takácskert városrészben, vegyes fejlesztések keretében kereskedelmi funkciók létesítése,
- Dózsaváros területi rehabilitációja során a kiskereskedelmi üzlet és vendéglátó-hálózat területi kiterjesztése,
- Veszprém Aréna környékének kereskedelmi célú fejlesztésének elősegítése, nagyméretű egységek letelepülésének szabályozási kereteinek meghatározása.
- A veszprémiek, átutazók, ingázók és turisták részére a helyi és környező települések agrártermelői és kézműves termékkínálat bemutatása és

értékesítése biztosítása a Városi Piac és Vásárcsarnok modern igényekhez illeszkedő korszerűsítésével a belvárosi Buszpályaudvar területi elhelyezkedésének felülvizsgálatával és a Vásárcsarnok megközelíthetőségének javításával, a közlekedési és parkolási rendszer rendezésével.

III.2.3. Turizmus

A turizmus fejlesztésének **célja**, hogy a jövőben Veszprém a Bakony-Balaton térség karakteres és márkás kulturális és aktív turisztikai központjává váljon, amelyre egyre kisebb mértékben érvényesül a Balaton elszívó hatása. Törekedni kell arra, hogy a város egyre több konferencia és más tudományos, szakmai rendezvény megszervezésének lehetőségét megkapja.

Legfontosabb alapelv, hogy a turizmus fejlesztését alapvetően a város saját, meglévő értékeire kell alapozni. Prioritást kell adni a történelmi,- egyházi,- kulturális- (művészeti, zenei) hagyományokra építő és alapozó idegenforgalomnak.

Az integrált városfejlesztési prioritások között a turizmusfejlesztés további **célja**, hogy a város gazdasági növekedésének és a népességmegtartásnak alárendelve ellássa a helyi rekreációs igényekhez kapcsolódó funkciókat és identitásépítő, lo-kálpatrióta szemléletet alakítson ki.

A turizmusfejlesztés **eszközei**:

- turisztikai marketing fejlesztése, turisztikai imázs javítása,
- kooperáció kialakítása a helyi és térségi turisztikai szolgáltatókkal, termékfejlesztés, közös csomagajánlatok, tematikus utak kiajánlása,
- kulturális- és turisztikai tevékenységek helyi és térségi szintű összehangolása,
- szálláshelyek és kapcsolódó szolgáltatások minőségi fejlesztése,
- Veszprém egyedi jellegű attrakcióinak bővítése,
- egyedi rendezvények (Gizella Napok, Utcazene fesztivál, VeszprémFest) továbbfejlesztése, bővítése,
- Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése,
- turisztikai koncepció elkészítése, továbbfejlesztése,
- turisztikai információs rendszer fejlesztése,
- meglévő „Veszprémikumok” népszerűsítése, fenntarthatóvá fejlesztése, újak felfedezése, városi túravonalak létrehozása.
- nemzetközi jelentőségű gyűjtemény, vagy kiállítás Veszprémben történő megrendezésének megszervezésére,
- koncepció kidolgozása a Vár egységes fejlesztésére: idegenforgalomba való bekapcsolására, élővé tételére, az épületek nagy közönség előtti megnyitására, funkcionális gazdagítására,
- tanulmány készítése konferenciaközpont és hozzá kapcsolódó szálláshelyfejlesztés megvalósíthatósági feltételeinek feltárására, potenciális helyszínek megvizsgálása,

- Veszprém Aréna jobb kihasználásával kapcsolatos tanulmány kidolgozása, figyelembe véve a kapcsolódó szolgáltatások kiépítésének feltételeit és lehetőségét,
- a „Kolostorok és kertek” projekt helyszíneinek tartalmas programokkal való feltöltése, a meglévők kibővítése,
- kerékpárutak kiépítése a városon belül és a környező települések irányába,
- közparkok, pihenőterek, szökőkutak, ivókutak karbantartása, utcabútorok felújítása, cseréje,
- városkapuk, kiemelt megérkezési pontok, fogadó helyek kijelölése és rendezése,
- turisztikai kártyarendszer fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése
- gasztroturizmus és ehhez kapcsolódó események, fesztiválok fejlesztése,
- garantált turisztikai szolgáltatások kialakítása, amelyek szezonon kívül is igénybe vehetők,
- rendezvényhelyszínek, mint a közelmúltban átadott Hangvilla fejlesztése, infrastruktúrák jobb kiépítése.

III.3. KIEGYENSÚLYOZOTT TÁRSADALOM

III.3.1. A népesség megtartása

A demográfusok előrejelzései szerint az ország népessége a jövőben összességében csökkenni fog, és a népesség kor szerinti összetétele is jelentős átalakuláson megy majd keresztül. Ezen belül a 2011–2031 közötti időszakban kissé csökkenni fog a 0–14 évesek, valamivel jobban a 15–24 évesek aránya, ezzel párhuzamosan kicsit emelkedni fog a 25–64 évesek és erősebben a 65–X évesek aránya.

Az előrejelzések Veszprém esetében is hasonlóak. Az elmúlt 10 év tendenciája jól mutatja a fiatalok arányának csökkenését és az idősek arányának növekedését: míg 2000-ben a 0–14 és a 60–X évesek aránya megegyezett (16% volt), addig 2010-re arányuk ellenkezőleg változott – a gyerekeké kissé csökkent, az időseké erőteljesebben nőtt. Kedvező adat, hogy a megyei jogú városok népességét összehasonlító adatsor szerint négy városban - köztük Veszprémben - nem csökkent a lakosság száma. Így a társadalommal kapcsolatban továbbra is **átfogó célként** határozható meg Veszprém lakosságának megtartása.

A népesség megtartásának **célja**:

- a lakosságon belül a fiatalabb korosztályok arányának növelése.

A népesség megtartásának **feladata**:

- a fiatalabb – gyermekvállalás előtt álló, vagy gyermekeket nevelő – korosztály letelepedésének, városban maradásának támogatása a lakhatási és szolgáltatási környezet igényeik szerinti átalakításával.

III.3.2. A lakásfeltételek javítása, jobb lakásgazdálkodás

Célként kell kezelni a jobb lakásellátás feltételeinek, a lakókörnyezet általános minőségének javítását, illetve a választék bővítését. Magas színvonalú, jól megközelíthető lakókörnyezet kialakulása mind a belvárosi, mind a lakótelepi és a családi házas övezetekben nagyon fontos szempont.

A lakóterület fejlesztés és lakásgazdálkodás **feladatai**:

- belvárosi zöldterületek és hagyományos építésű épületek integrált megújítása révén vonzóbb városi lakókörnyezet kialakítása, fejlesztése,
- panelépületek és a környezetükben lévő zöldterületek megújítása,
- a városfejlesztés céljait szolgáló, megfelelő minőségű önkormányzati bérlakás állomány kialakítása.

A lakóterület fejlesztés és lakásgazdálkodás **részletes feladatai**:

- a történeti értékű városrészek (belváros és közvetlen környezete, Dózsaváros, Vár alatti- és környéki területek) településszerkezeti, beépítési és építészeti értékeinek megőrzése, a területek túlzott terhelésének megakadályozása, egyidejűleg az idegenforgalomba történő becsatolása, a közterületek magas színvonalú rendezése, a területi rehabilitáció folytatása,

- szociális városrehabilitáció keretén belül a lakóterületek környezetének és kiszolgáló intézményrendszerének fejlesztése, megújítása,
- a kialakult kertvárosias területeken a beépítés és természetes környezet egyensúlyának megőrzése, az átépítési, bővítési igények értékelése nyomán a terület értékeinek megőrzése és az igények kielégítését szolgáló szabályozás megalkotása,
- a belső lakóterületekhez közvetlenül csatlakozó, volt gazdasági területek rekonstrukciója során törekedni kell a lakó és intézményi funkciókat együttesen hordozó komplex városi környezet kialakítására,
- bérlakás-építési, illetve bérlakás állomány fejlesztési program elindítási lehetőségeinek vizsgálata, az állami program beindulása esetén,
- energia megtakarítási és távfűtés fejlesztési program folytatása,
- az önkormányzati tulajdonú lakások lakbérének mértékéről szóló rendelet folyamatos felülvizsgálata,
- az első lakáshoz jutók támogatási rendszerének fenntartása, újragondolása,
- az épületek energetikai tulajdonságainak javítása érdekében a beruházások pénzalapokkal, adókedvezményekkel történő ösztönzése.

III.3.3. Változatos lakásstruktúra kialakítása

A lakhatás körülményei az élet szinte minden területén hatással vannak a családok mindennapjaira. Ez a hatás közvetlenül az életminőségen és egészségen keresztül érhető tetten, de hosszabb távon befolyásoló tényezője a társadalmi mobilitásnak, illetve a társadalmi egyenlőtlenségek térbeli alakulásának is.

A veszprémi lakáspiac 2000-2010. között jelentősen bővült. A jelenlegi lakásállomány valamivel több, mint egytizede ezen időszak alatt épült. A lakások összetételében az összkomfortos-komfortos lakások, illetve a szobaszám szerinti összetételben a nagyobb lakások dominálnak, az egyszobás lakások aránya alacsony. Az önkormányzati bérlakások aránya hasonló a nagyobb városokban tapasztaltnak: 2001-ben 3% volt, és az azóta eltelt tíz évben nem történt növekedés. 2009-ben az önkormányzatnak 179 bérlakás volt a tulajdonában.

A megfizethetőség mérésre leginkább a lakásár/jövedelem-hányadost szokták használni. Ez a mutató 2001. év óta Magyarországon – a lakásáraknak a jövedelemnél gyorsabb növekedése miatt – romlott, vagyis hitelek nélkül egyre nehezebb lakáshoz jutni. A romló gazdasági környezetben ráadásul a lakások fenntartása is egyre nagyobb terhet ró a családokra. Megnőtt az igény az olcsó fenntartású, kisebb méretű lakásokra, közöttük az olcsóbb bérlakásokra. Becslések szerint az igények kielégítéséhez országosan a bérlakás-szám megduplázására lenne szükség. Veszprémben is szükség van a szektor, ezen belül a szociális bérlakás-szektor bővítésére.

A lakosság változó szocio-demográfiai összetétele – előregedés, egyszemélyes háztartások számának növekedése, általában a gazdasági helyzet változása – tehát megválaszolendő feladatok elé állítja Veszprém lakáspolitikával foglalkozó képviselőit.

lőit. A változó igényekhez alkalmazkodó lakásstruktúra kialakítása nehéz, hiszen nehezen mozdul, változó rendszerről van szó.

A lakásstruktúrával kapcsolatban **átfogó célként** határozható meg Veszprémben a változó igényekhez alkalmazkodó rendszer kialakítása.

A lakásstruktúra fejlesztésével kapcsolatos **cél**:

- a lakosságon belül a fiatalabb korosztályok arányának növelése érdekében a számukra megfelelő vonzó lakásformák támogatása.

A lakásstruktúra kialakításának **feladata**:

- az egyszemélyes, önálló életet kezdő, bajba került, vagy nyugdíjas háztartások számára az önkormányzati lakások struktúrájának átalakítása.

III.3.4. A humán szolgáltatások bővítése

Egy város vonzereje, népességmegtartó ereje szoros kapcsolatban áll a város által nyújtott szolgáltatások típusával, mennyiségével és minőségével. Ezek közé tartoznak a humán szolgáltatások, azok spektruma és fizikai elérhetősége. Fontos, hogy a szolgáltatások közül minden városhasználó elérje és igénybe vehesse azokat, melyekre élethelyzetének, családi és szociális hátterének megfelelően szüksége van. Veszprém város humán szolgáltatásait nem csak a helyben lakók, hanem a városba dolgozni járók, az ellátási körzetbe tartozók, illetve – bizonyos részüket – az idelátogatók is használják.

A humán szolgáltatások bővítésére, illetve minőségének emelésére a népesség életkori összetételének változása miatt két területen lehet szükség.

A demográfusok előrejelzése szerint Magyarországon, a 65 éven felüliek aránya a következő néhány évtizedben még gyorsabban fog növekedni: 2050-re a népesség megközelítőleg egyharmada 65 éves vagy idősebb lesz. Az idősödő társadalom egyrészt feladatokat ró az ellátórendszerre (egészségügyi szolgáltatások, nyugdíjrendszer, munkahelyek stb.) másrészt azonban lehetőségeket is kínál, hiszen a nyugdíjasok jelentős része fogyasztóként is megjelenik a piacon (silver economy). Nyugat-európai kutatók szerint a 10–20 év múlva nyugdíjas korúvá váló generáció már más, átalakult igényekkel és fogyasztói struktúrával jelenik meg a piacon és nem kiszolgálható réteggként, hanem a mindennapi életben aktívan részt vevő csoportként fogja magát definiálni. Mindezek a változások magukkal hozhatják a szolgáltatások új igények szerinti átalakulását.

A humán szolgáltatások területén **célként** határozható meg a szolgáltató rendszer felkészítése az idősek arányának növekedésére.

A humán szolgáltatásokkal kapcsolatos **feladatok**:

- magas színvonalú egészségügyi ellátórendszer és hatékony oktatási-nevelési intézményrendszer kialakítása a fiatalabb generációk településen tartására,
- az idősek önálló életvitelét támogató szolgáltatások kiépítése,

- a szolgáltató rendszer szerkezetét és a város népességére vonatkozó terveket összhangba kell hozni,
- a népesség megtartásához, esetleg a népesség növeléséhez, a szolgáltatásokat e célok elérésére kell optimalizálni.

III.3.5. A szociális biztonság erősítése

Mind a hosszú távú demográfiai, mind a középtávú gazdasági előrejelzések azt prognosztizálják, hogy a szociális ellátásra szorulóak száma a következő években tovább fog növekedni.

Veszprém városában, a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 2005–2008 között meredek emelkedést mutatott: közel 1000 fővel növekedett majd 2010-re kb. 400 fővel csökkent.

Étkeztetésben és házi segítségnyújtásban is részesülők száma a 2000-es években 60 és 100 fő között változott. Az idősek nappali intézményeiben ellátottak száma 200 fő körüli szinten látszik stabilizálódni.

A tartós bentlakásos intézmények és átmeneti szociális elhelyezést nyújtó intézmények a 2000-es években jellemzően teljes kihasználtsággal működtek Veszprém városában.

Veszprém tartós bentlakásos intézményi férőhelyeinek száma nem csökkent (a közelmúltban 16 új lakóegység létesült), ugyanakkor emelkedés figyelhető meg a házi segítségnyújtásban részesülők számában és növekedett a szociális étkeztetésben részt vevők száma is.

Napjainkban kiemelt fontossága van a szociális biztonság megteremtésének és fenntartásának. Az önkormányzat a ráruházott feladatok mértékében és lehetőségeihez mérten továbbra is gondoskodik a különleges figyelmet igénylő, vagy hátrányos helyzetű csoportok (gyermekek, időskorúak, fogyatékos vagy egészségkárosodott emberek, szegénységben élők, hajléktalanok stb.) támogatási-, illetve ellátó intézményhálózati szolgáltató rendszerének működtetéséről.

A támogatási rendszernek segítenie kell a rászorulókat, hogy képessé váljanak problémáik önálló vagy segítséggel történő megoldásában és ha ez nem lehetséges megfelelő – lehetőleg otthon közeli – magas színvonalú szolgáltatásokat vehessenek igénybe.

A szociális biztonságot erősíti, ha a nappali ellátást nyújtó intézmények térbeli elhelyezkedése az ellátottak lakóhelyéhez igazodik, hiszen a gyermekek, az időskorúak és a fogyatékos emberek esetében a megközelíthetőség – lehetőség szerint gyaloglási távolságon belül – a szolgáltatások komfortosságának egyik fokmérője.

A szociális területen **átfogó célként** határozható meg a szociális biztonság erősítésére való törekvés.

A szociális biztonság erősítésének **célja**:

- Veszprém város egyrészt saját eszközeivel, másrészt a civil társadalom, az egyházak bevonásával, illetve a helyi- és szomszédsági viszonyok há-

lójának erősítésével, az önkéntes mozgalmak támogatásával hatékonyan érje el a szociális biztonság erősítését.

A szociális biztonság erősítésének **feladata**:

- Veszprém megyeszékhelyi pozíciójából is adódóan támogassa a társadalmi felelősségvállalást és a szolidaritás érvényesülését.

III.3.6. Esélyegyenlőség az élet minden területén

A társadalmi integráció fontos ösztönzője az esélyegyenlőség, mely az Európai Unió alapelvei közé tartozik. Az esélyegyenlőség alapja az egyenlő bánásmód, amelynek az egyes szolgáltatási és városműködtetési területek működésében horizontális szempontként is érvényesülnie kell. Az elvek szintjén az esélyegyenlőséget a társadalmi élet minden területén - a fizikai környezettől kezdve a kulturális szolgáltatások igénybevételéig - minden állampolgár számára biztosítani szükséges.

Országos és helyi szinten is szembe kell nézni azzal a ténnyel, hogy a gazdasági válsággal egyre több család kerül nehéz helyzetbe. Ide tartoznak a mindennapi megélhetési gondok, az eladósodás, és legrosszabb esetben a hajléktalanná válás esélye is. Az olcsó bérű lakások adhatnak esélyt arra, hogy nehéz helyzetbe került állampolgárok lakáshelyzetük megoldásával visszailleszkedjenek a társadalomba.

Veszprém intézményeiben a törvényi kötelezettségeknek megfelelően törekedni kell a komplex fizikai akadálymentesítés, így a hátrányos helyzetű mozgásukban korlátozott személyek (idősek, fogyatékkal élők, kismamák) esélyegyenlőségeinek biztosítására. Ugyanez vonatkozik az ügyintézés végző hivatalok akadálymentesítésére is, amelyek főleg azoknak okoznak gondot, akik esetében nem valósulhat meg az információkhoz való hozzáférés a kommunikáció hagyományos csatornáin keresztül.

Az oktatás területén az utóbbi időben több intézkedés is történt az esélyegyenlőség érvényre juttatására, azonban ezen a téren is van még tennivaló, ahhoz, hogy ez a terület megfeleljen a magas szintű elvárásoknak, illetve a nemzetközi normáknak.

Az esélyegyenlőség erősítésének célja:

- a város által nyújtott szolgáltatások közül egyre több városhasználó elérje és igénybe vehesse azt, amelyre élethelyzetéből adódóan szüksége van.

Az esélyegyenlőség biztosításának feladata:

- a szolgáltatások elérésének felmérése különös tekintettel a fiatal és idős korcsoportra és ez alapján terv készítése a hosszú távú optimalizálásra.

III.4. KORSZERŰ KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

Az ország folyamatosan csökkenő számú és elöregedő népessége ellenére Veszprém Megyei Jogú Város esetében az urbanus környezet által nyújtott előnyösebb életfeltételeknek köszönhetően – munkahelyek területi koncentrációja, kedvezőbb oktatási, kulturális, egészségügyi ellátási, vásárlási feltételek – kismértékben növekvő lakos számmal lehet és kell számolni a jövőben.

A gazdasági válságot követően várható életszínvonal-emelkedésnek következtében a közlekedés területén a fajlagos utazási igény növekedni fog, amely elsősorban szabadidő eltöltéssel, vásárlással kapcsolatos utazásokat eredményez majd. A gépjármű ellátottság – a Nyugat-európai trendekből kiindulva – várhatóan jelentősen emelkedik nagy távlatban, a jelenlegi 300 szgk./1000 lakos közeli értékről 450 szgk./1000 lakos közeli értékre. A fentiek következtében a közúthálózat személygépjármű forgalma is megnövekszik, amelynek mértéke azonban – megfelelő épített-, és szabályozott környezet esetén – lényegesen elmaradhat a gépjármű ellátottság növekedési üteme alapján feltételezhető értéktől.

Veszprém külső közlekedési kapcsolatai esetében – az ágazati sokoldalúság megtartása mellett – ezek színvonalának fejlesztésére kell törekedni annak érdekében, hogy Veszprém központi szerepe ez által is erősödjön.

A belső közlekedési hálózat esetében a város tudatos fejlesztésével a közlekedésből adódó környezeti terhelés elfogadható határok között tartása a legfontosabb szempont, hogy Veszprém hosszú távon is élhető város maradjon.

Összességében mind a külső közlekedési kapcsolatok, mind pedig a város belső közlekedési rendszere esetében egyaránt jelentkeznek mennyiségi és a minőségi fejlesztési igények.

A településfejlesztési koncepció célrendszerén belül, a **Jó minőségű városkörnyezet fejlesztése** átfogó célban jelennek meg a stratégiai szempontból is jelentős ágazattal, a közlekedéssel kapcsolatos célok és feladatok.

III.4.1. A külső közlekedési kapcsolatok (távolsági közlekedés fejlesztése)

Az egyes települések mind inkább integrálódnak az őket körülvevő, működését tekintve kistérségeket eredményező település rendszerbe, amelyek országrészeket lefedő régiókká csoportosulnak az egységesülő európai gazdasági térben.

A fenti – részben természetes, részben politikai eszközrendszerrel preferált – településfejlődési, területfejlődési folyamatoknak megfelelően a külső közlekedési kapcsolatok fejlesztésének fontossága növekszik a jövőben.

A jó közlekedési kapcsolatok biztosítása a város számára (távolsági közlekedés), mint **cél** az alábbiakat jelenti:

- a jövőképből meghatározott „Közép-dunántúli régió megkérdőjelezhetetlen központ” szerep elérését mozdítsák elő a közlekedési kapcsolatok fejlesztései mind a nemzetközi, mind az országos, mind a térségi közlekedés területén.

A cél elérésére az alábbiakban felsorolásra kerülő, a közlekedés fejlesztésével összefüggő feladatoknak összhangban kell lenniük az országos területfejlesztési elképzelésekkel.

Országos közúthálózat fejlesztése

A közúti közlekedés fejlesztéséhez kapcsolódó **eszközök:**

- rövid- és középtávon a meglévő főúthálózati elemek biztosított kapcsolatrendszer javítása, elkerülő szakaszok létesítése (a 8. sz. főútnak a város közigazgatási területén levő szintbeni csomópontjainak külön-szintű csomópontokká történő fejlesztése és a 82 sz. főút elkerülő szakaszának építése a régió belüli fejlődés előmozdítására),
- Veszprém hosszú távon közvetlenül csatlakozzon a gyorsforgalmú hálózathoz (M8 autópálya építése), ezáltal színvonalas országos kapcsolatokhoz jutva, és jobb beágyazottságot eredményezve a nemzetközi közlekedési rendszerbe is.

Országos vasúthálózat fejlesztése

A vasúti közlekedés fejlesztéséhez kapcsolódó **eszközök:**

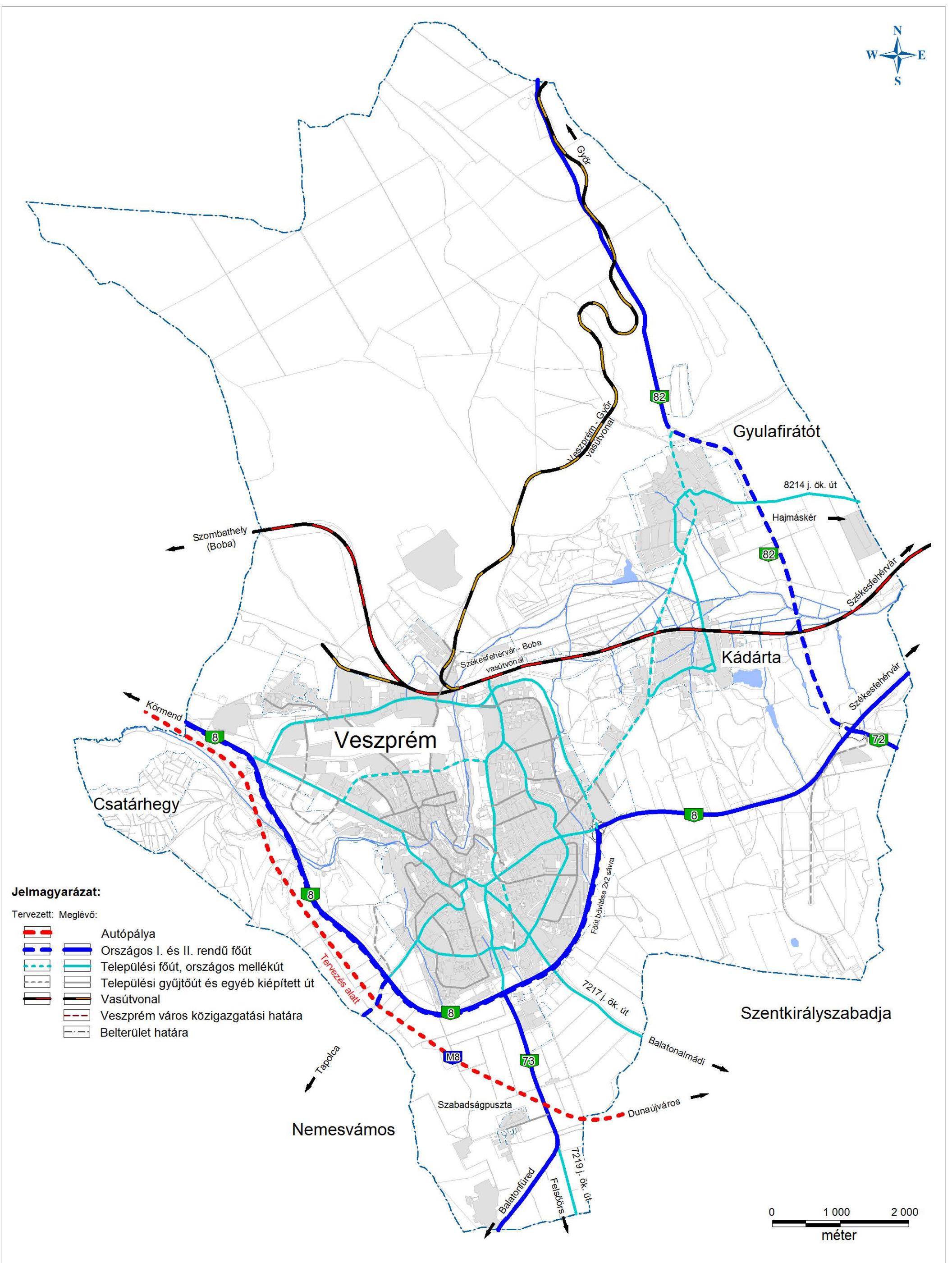
- a vasúti pálya műszaki paramétereinek emelése második vágány építésével, az utazási sebesség növelésével (Székesfehérvár-Szombathely vasútvonal),
- a közlekedési szolgáltatás színvonalának emelése a közlekedtetett szerelvények komfortjának javításával, a napi járatszám sűrítésével elsősorban az országos (és kisebb részben a nemzetközi) kapcsolatok fejlesztése terén.

Regionális és országos autóbusz közlekedés fejlesztése

Az autóbusz közlekedés fejlesztéséhez kapcsolódó **eszközök:**

- az országos és regionális hálózatok végpontját jelentő belvárosi autóbusz pályaudvar területi elhelyezkedésének valamint jármű tárolásának felülvizsgálata, lehetőség szerint átalakítása alközponttá,
- a vasúti közlekedés és a távolsági autóbusz közlekedés intermodális központként történő összevonása, megvalósíthatósági tanulmánnyal történő megfelelő alátámasztottság alapján.

Jelmagyarázat:

Tervezett: Meglévő:

	Autópálya
	Országos I. és II. rendű főút
	Települési főút, országos mellékút
	Települési gyűjtőút és egyéb kiépített út
	Vasútvonal
	Veszprém város közigazgatási határa
	Belterület határa

Légi közlekedés fejlesztése

Az ország kis mérete, és Veszprém lakos száma alapján menetrend szerinti forgalmat bonyolító gazdaságos repülőtér üzemeltetés piaci környezetben kétséges, még az európai légi forgalomnak a közlekedési átlagot meghaladó fejlődési üteme mellett is. Budapest, Pozsony, Bécs közelsége miatt (110–160 km) a Balatoni üdülőkörzet sem generál várhatóan elégséges ún. repülőtéri igényt a városban, különösen a közúti és vasúti kapcsolatok tervezett fejlesztését is figyelembe véve.

Légi közlekedés fejlesztéséhez kapcsolódó **eszközök**:

- a légi közlekedés eseti jellegű használati lehetőségének biztosítása elsősorban a nemzetközi kapcsolatok terén, és a folyamatos használat biztosítása a sport-turisztikai célú használat terén,
- hosszabb távon meg kell vizsgálni az eredeti cél megvalósíthatóságát: a nemzetközi személy- és cargo forgalom lebonyolítását biztosító repülőjáratok indítására és fogadására alkalmas, megfelelő biztonsági- és navigációs technikával felszerelt repülőtérre fejlesztést.

III.4.2. Belső közlekedési rendszer (városi közlekedés fejlesztése)

A város, a beépített területek működő képességének nélkülözhetetlen eleme egy mennyiségi szempontból megfelelő, de egyben a környezetterhelés minimalizálására törekvő közlekedési rendszer.

A jó közlekedési feltételek biztosítása a városban, mint **cél** az alábbiakat jelenti:

- a területhasználattal összhangban a közúthálózatot ki kell terjeszteni,
- a kiterjedtsége és szolgáltatási színvonala révén a személygépjármű közlekedéssel szemben az egyik tényleges alternatívát jelentő autóbusz közlekedést fenn kell tartani,
- a gyalogos közlekedést kiemelten kell fejleszteni, amely nem csak egy önálló közlekedési forma, hanem minden más közlekedési forma kezdő és befejező fázisa is,
- a vertikális gyalogos közlekedés fejlesztést igényel, elősegítendő a városon belüli magaslatok könnyebb elérését,
- a környezetkímélő megoldásokat kell előtérbe helyezni, az üzemanyag árak folyamatos emelkedése miatt – a városon belüli személygépjármű közlekedés alternatívájaként – a kerékpáros közlekedés fejlesztését (annak ellenére, hogy a kerékpáros közlekedés várható eredményei meg sem fogják közelíteni a városi közösségi közlekedés teljesítményét),
- a személygépkocsi várakozóhelyek kérdéskörét területileg differenciáltan kell kezelni.

A cél elérésére az alábbiakban felsorolásra kerülnek, a közlekedés fejlesztésével összefüggő feladatok.

Városi közúthálózat fejlesztése

Városi közúthálózat fejlesztéséhez kapcsolódó **eszközök:**

- a külső útgyűrűn (8. sz. főút) belül a területhasználattal összefüggő közúthálózat fejlesztése, korszerű csomópontokkal való kialakítása, amelynek eredményeképpen a város belső területein a közlekedés gyorsabbá és biztonságosabbá válik,
- az észak-déli fő közlekedési tengely kiépítése (különös tekintettel az Almádi út, és Mester utca belső gyűrűig tartó kiépítésére),
- az új lakó és munkahelyi fejlesztések területeinek fejlesztésével egy időben a belső úthálózat közterületi rendszerének erősítése, az autóbusz közlekedés bevezetésre alkalmas gyűjtőút hálózat kialakításával,
- a meglévő úthálózat fejlesztésének részeként – a városképi szempontból is meghatározó főútvonalakon - közterületi rehabilitáció megvalósítása, a forgalmi szempontból jelentős helyszíneken a csomópontok átépítése olyan módon, hogy a lakóúthálózat esetében a forgalomcsillapított (lakó-pihenő övezet, tempó 20-as, tempó 30-as zóna) kerüljön kialakításra.

Városi közösségi közlekedés fejlesztése

Városi gépjármű közlekedéséhez kapcsolódó **eszközök:**

- a helyi autóbusz hálózat általi szolgáltatást akár a tényleges utazási igényeket jelentősen meghaladó férőhely kínálattal kell fenntartani a vonzó színvonal biztosításának érdekében (max. 20 perces járműkövetés még csúcsidőn kívül is).
- az újonnan beépülő lakó- és munkahelyi területekre ki kell terjeszteni az autóbusz hálózatot,
- a városi autóbusz közlekedés külső végállomásait jelentő decentrumokat a Veszprémet körülvevő gyűrű csomópontjainak közelébe, vagy jelentősebb kereskedelmi létesítményekhez kell telepíteni a munkahelyi és lakóterületi területek beépítésének, kiterjesztésének részeként
- „Smart City” rendszer kiterjedt alkalmazása.

Kerékpáros közlekedés

A kerékpáros közlekedés fejlesztéséhez kapcsolódó **eszközök:**

- Bakony – Balaton térségi kerékpáros kapcsolatrendszer létrehozása, elsősorban a turizmus, sport, szabadidő eltöltés biztosítására,
- a lakosság számára a városon belül összefüggő belső kerékpárhálózat létrehozása, kínálati jellegű kerékpáros infrastruktúra kiépítése (kerékpárutak és kerékpáros sávok létesítése, kerékpár tárolók telepítése, népszerűsítő rendezvények szervezése, az iskolai oktatás részeként történő felkészítés a balesetmentes kerékpározásra).

Gyalogos közlekedés fejlesztése

A gyalogos közlekedés fejlesztéséhez kapcsolódó **eszközök:**

- kiemelt hangsúlyt kell helyezni a biztonság további fokozására (kijelölt gyalogos átkelőhelyek komplex felülvizsgálata, a nagyobb forgalmú közutakon az átkelést segítő középszigetek létesítése), a kényelem növelésére (a beépítésnek megfelelően differenciált szélességű és jól karbantartott, esztétikus megjelenésű burkolatok létesítése városi tájékoztató rendszerrel kiegészítve). A már megkezdett akadálymentesítés folytatása a mozgásukban és látásukban korlátozottak számára egyaránt biztosítva a megfelelő használatot (a lépcsők mellett rámpák építése, a csomópontokban a szegélyek lesüllyesztése, taktilis jelek alkalmazása),
- A gyalogos közlekedést – amely mára kiegészítő jellegű közlekedési formává egyszerűsödött – újra a többi közlekedési móddal azonos elismertségű, környezettudatos közlekedési lehetőséget jelentő eszközzé kell tenni.

Parkolás fejlesztése

A parkolás fejlesztéséhez kapcsolódó **eszközök:**

- a járműtárolást az új fejlesztések esetében – a hosszú távon várható gépjármű ellátottság mértékének figyelembe vételével – telken belül kell biztosítani,
- a meglévő beépítések parkolási hiányosságait utólagosan és ütemezetten pótolni kell a hosszú távú működőképességük fenntartásának biztosítására (a „szlömösödés” megindulásának elkerülésére), a magas lak-

sűrűséget eredményező teleszerű beépítésű lakóterületeken elsősorban költségtakarékos, felszíni többlet parkolók létesítésével kell az urbanus városszövet népesség megtartó erejét segíteni (Hóvirág ltp., Egry József utcai ltp.),

- a belvárosi területeken – a közúthálózat teherbíró képességének figyelembevételével – a parkoló kapacitást elsősorban a sziklás talajviszonyok miatt parkolóház, vagy parkolólemez építésével kell növelni, ezzel párhuzamosan törekedni kell a gyalogos közlekedés felületeinek növelésére is,
- ahol indokolt – különösen a belvárosi területek fejlesztése, fenntarthatósága érdekében – helyi parkolási rendelet módosított előírásaiban kell szabályozni a parkolók megvalósításának feltételeit,

a kistérségi forgalom megállításának biztosítására a belső gyűrű térségében ingyenes használatú parkolókat kell létesíteni, melyek elhelyezkedésük folytán biztosítják a belváros gyalogos megközelítését (a városi autóbusz hálózat végállomásainak – a külső útgyűrű térségébe kerülő – decentrumainál nagy távlatban számolni kell P+R rendszerű parkolók helybiztosításával, későbbi megvalósítás lehetőségével, megfelelő igény esetén).

III.5. KÖZMŰVEK

Az elmúlt 10 évet vizsgálva mind Veszprémben, mind a veszprémi nagyvárosi település-együttes területén növekedett a lakosság száma, amely tendencia – még ha kisebb mértékben is – várhatóan a jövőben is folytatódni fog.

Átfogó célként fogalmazható meg: hogy a város minden egyes lakójának, jó minőségű, állandóan rendelkezésre álló (üzembiztos) közműkapcsolatai legyenek.

III.5.1. Víziközművek

Napjainkban az egyre szélsőségesebb időjárási viszonyok jelentenek újabb és újabb kihívásokat. A csapadékmentes nyári időszakokban a vízkészlet mennyiségi és minőségi változáson megy keresztül. Ugyanakkor egyre nagyobb intenzitású csapadékhullás tapasztalható, ami a vízvezető rendszer rövid idő alatt bekövetkező túlterhelését eredményezheti.

A víziközművek fenntartásának és fejlesztésének **céljai:**

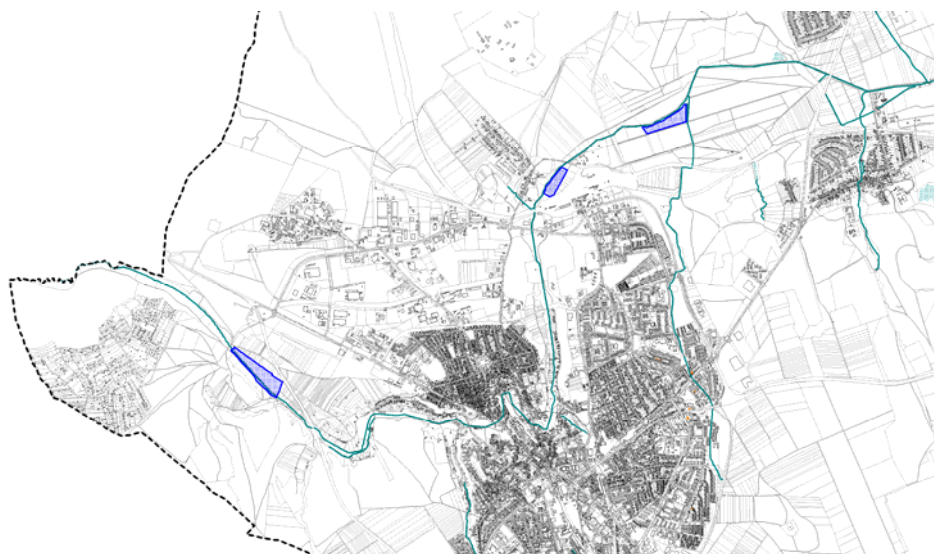
- a vízkészletek védelme mellett, az egyéni vízgazdálkodási szokások megváltoztatása és szemléletváltás a környezettudatos vízfelhasználás elérése érdekében,
- a hálózati vízfogyasztás tudatos csökkentése, a szennyvizek teljes mértékű megtisztítása, a csapadékvizek keletkezési helyen történő minél nagyobb arányú hasznosítása,
- a csapadékvizek helyben tartásával a kis vízfolyások – melyek a felszíni vizek természetes befogadói – terhelésének csökkentése, így az esetleges elöntések, „árvizek” előfordulásának minél hatékonyabb kiküszöbölése.

A víziközművek fenntartásának és fejlesztésének **feladatai:**

- a sérülékeny vízbázis védelme és a tisztítás technológia fejlesztése mellett, a fővezetékek és vízelosztó hálózat korszerűsítése, a jó vízminőség folyamatos biztosítása, elszivárgás minimalizálása,
- a sérülékeny vízbázis miatt szükséges a kitermelhető víz minőségének folyamatos ellenőrzése, mivel összetétele rövid időn belül könnyen megváltozhat,
- a jelenlegi víztermelő kutak vizsgálata, a gazdaságtalanul tisztítható vízmű kutak üzemén kívül helyezése mellett folyamatos monitoringozás,
- a város területhasználatának felülvizsgálata során a hidrológiai védőidomok maximális figyelembevétele,
- a kutak környezetében a – még csatornahiányos – területek soron kívüli szennyvízcsatornázása,
- a vízfelhasználás városi szintű csökkentése, az egyéni vízgazdálkodás átalakításával, ennek érdekében a lakosság folyamatos tájékoztatása a takarékos vízhasználat szükségességéről,

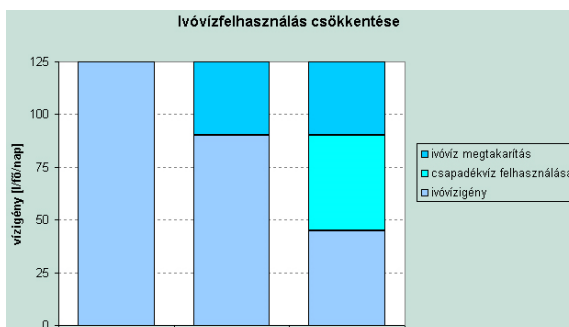
- a csökkentés eléréséhez olyan átfogó rendelkezést ki kell dolgozni, amely kedvezményeket biztosít, vagy építési költségeket csökkentő támogatási rendszert nyújt az alkalmazók számára,
- a szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése és folyamatos rekonstrukciója a város egész területén, továbbá a szennyvíztisztító telep szagtalanításának továbbfejlesztése,
- a város területén levő vízfolyások, árkok rendbetétele és folyamatos karbantartása,
- szükséges megvizsgálni a Séd-patakon létesíthető kisebb árhullám-megfogó, illetve csapadékvíz-megtartó tározók lehetséges térségeit (pl. a Csatári malom fölött, Jutas pusztától délkeletre, illetve az Egres térségében) különös tekintettel a terület karsztos voltára, és a védendő víz-bázisokra (a három térség az alábbi térképen jelölve)

- az összegyűjtött csapadékvizek elszikkasztása esetén a szükséges mértékig történő megtisztítási előírások kidolgozása, a nagy felületű vízátteresztő (pl.: murvás) parkolók esetén szilárd burkolat kiépítése és a vizek előtisztítása szükséges.

Víztakarékos WC, mosó-, illetve mosogatógépek, fojtással kialakított vízcsap, önzáró szelep használatával és tudatos, takarékos magatartással a napi egyénileg felhasznált vízigények akár 30 literrel is csökkenthetőek. Ez a mennyiség a csapadékvizek hasznosításával még további 45 literrel minimalizálhatóak, mely összesen már 75 liternyi csökkentést jelent a jelenlegi 125 literes napi vízfogyasztásból.

A csapadékvizek helyben tartása és felhasználása tetemes költség-megtakarítást jelent. A takarékos megoldások az alábbiak: szikkasztás, locsolás, házkörüli tisztítgatás, autómosás, WC-öblítés, mosógépes mosás, stb. Az utóbbiak esetében a kibocsátott vizek ugyan megjelennek a szennyvízcsatorna-hálózatban, de

összességében az elvezetendő vizek mennyisége csökken. A tározott vízmennyiség nem jelenik meg a csapadékvíz-csatorna hálózatban, amelynek terhelése ez által jelentősen csökkenthető.

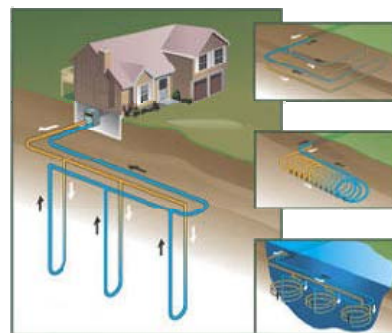
A város szennyvíztisztító telepe kapacitás és tisztítás technológia tekintetében hosszútávon is megfelelő. Elmaradottság már csak a csatornázottságban van, mivel még vannak olyan külvárosi területek – ahol bár a vízszolgáltatás megvalósult – a csatornahálózat még nem épült ki. Így folyamatos feladat a szennyvízcsatornahálózat teljes kiépítése és folyamatos rekonstrukciója.

Nagyon lényeges feladat a kis vízfolyások medrének és környezetének rendezetté tétele. A város területén számos vízfolyás található, melyek a felszíni vizek (csapadékvizek) természetes vízvezető hálózatai, ugyanakkor környezetformáló elemként is megjelennek. A hirtelen összegyülekező intenzív csapadékhullás vizeit közbenső tározókkal, tavakkal lehet visszatartani (mint ahogy ez már számos helyen meg is valósult) és a vízszállítást kiegyenlítetté tenni. A meder és a környezet rendezésével – több területen – a kikapcsolódás és a szabadidő eltöltésének helyszínei is megteremthetők.

III.5.2. Energiaközművek

A város vezetékes energiaellátása (villamos- és gázenergia) 100%-osnak tekinthető. Az ellátás biztonsága megfelelő, mintegy 8000 lakás gáz bázisú távfűtéssel üzemel. Az energiagazdálkodás legjelentősebb **célja**, hogy a megújuló energia hasznosítás részaránya mérhetően és növekedő tendenciával megjelenjen a város energiafelhasználásban – különösen a városi fenntartású intézmények és létesítmények esetében. Ennek érdekében szükség van a lakosság és az ipari termelők ösztönzésére is, hogy minél nagyobb mennyiségű megújuló energia kerüljön összvárosi szinten hasznosításra.

Az energiaközművek fejlesztésének **feladatai** – különös tekintettel az újrahasznosítható és megújuló forrásokra:

- a távhő bázisokban a gázenergia felhasználás csökkentése, más olyan fűtőanyagok használata, amelyek a környezetet nem szennyezik,
- távfűtésrendszer ellátási területének bővítése,
- napenergia hasznosításának elterjesztése, városi támogatások biztosításának kidolgozása,
- szél energiájának befogása, szélturbinák elhelyezési lehetőségének megvizsgálása a városképvédelmi szempontok figyelembevételével,

- a Séd patak – szennyvíztelep utáni szakaszán – mozgási energiája hasznosíthatóságának megvizsgálása,
- hőszivattyúk alkalmazási lehetőségeinek feltárása talajhőből, nyílt vízfolyásból, valamint levegőből nyerhető hőenergiák esetében.

A városban a fűtőmű és a kazánházak belterületen találhatóak, ezért a gázenergia csökkentésére alkalmazott biomassa be- és kiszállítása, valamint az égetésekor keletkező füstgáz jelentős környezetterhelést jelent, így új **biomassa fűtőmű** létesítésére megfelelő helyszínt kell találni. Lehetőség van az erdőgazdálkodás melléktermékeként keletkező hulladék fát, illetve energia ültetvényeken termelt fás szárú növényeket a termelés közelében átalakítani a hasznosításkor környezetét kevésbé terhelő fűtőanyaggá, mely a szállíthatóságot is egyszerűbbé teszi. Emellett önkormányzati tulajdonú mezőgazdasági területeken energiaültetvények létesíthetők, melyek növényei megfelelő vágási ciklust kialakítva hozzájárulhatnak az erőművi hasznosítás anyagszükségletéhez. Hasznosíthatóak továbbá a faipari hulladékok, szállító- és csomagolóanyagok hulladékai is.

Európa szerte meghatározó a **hulladéktüzelésű erőművek** távfűtésben játszott szerepe. A hagyományos kommunális hulladékégetők mellett egyre inkább teret hódítanak a másodlagos tüzelőanyagra épülő hulladékhasznosítók, mely tüzelőanyag egy kommunális hulladékokból válogatás útján kinyert magas fűtőértékű frakció (RDF – Refuse Derived Fuel: a hulladék azon része, amely anyagában nem hasznosítható, ugyanakkor magas energiatartalommal rendelkezik). Szilárd, újrahasznosított tüzelőanyag (SRF – Solid Recovered Fuel) szintén vegyes hulladékból előállítható, melynek fűtőértéke kiváló, az SRF minőségbiztosított fűtőanyag.

A biomassa, valamint az anyagukban nem hasznosítható települési hulladékokból történő energia visszanyerés hozzájárul a Veszprém MJV energetikai stratégiájában célul kitűzött, 2026-ra teljesítendő, energiafelhasználásra vonatkozó 25%-os megújuló energiaforrás részarány eléréséhez, valamint a lerakásra kerülő hulladékok mennyiségének minimalizálásához egyaránt másodlagos tüzelőanyag előállításán keresztül.

Napenergia fotovoltaikus hasznosítása vonatkozásában célszerű kihasználni az önkormányzati tulajdonban lévő, **napelemek** elhelyezésére alkalmas tetőfelületeket, valamint **napelem-park** létesítés céljára a településszerkezeti tervben területet kell biztosítani. A megújuló energiaforrásokból nyert villamos energia alapozhatja meg a környezetbarát közösségi közlekedés kialakítását, valamint a közvilágítási hálózat gazdaságos és környezetbarát üzemeltetését, épületek, intézmények „zöld energiával” történő ellátását.

A napenergia hasznosítására kiírt nemzetközi és országos pályázatok közzétételével, városi támogatásokkal lehet segíteni a pályázni kívánókat. A pályázatok során ügyelni kell arra, hogy távfűtött épületek napkollektorokat ne alkalmazzanak, mert így csökken a kapcsoltan termelhető energia mértéke.

A jelenleg széleskörűen kifejlesztett és elterjedt vízszintes-tengelyű szélturbinák elhelyezésére – a különböző korlátozó tényező hatására – csak szűk lehetőség nyílik a város külterületén. Az ilyen berendezéseket letelepíteni kívánó létesítmények tulajdonosaival, üzemeltetőivel előzetes egyeztetés szükséges a városképi és kör-

nyezeti szempontból alkalmas területek kiválasztására. A város repülőterének nagygépes forgalomra való újraindítása esetén a szélturbinák elhelyezhetőségét az ICAO (Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet) előírásai (szélerőmű és repülőtér közti kötelező távolság 10 km) is befolyásolja.

A **függőleges tengelyű szélkerék** elhelyezése kedvezőbb lehet, azonban ez a fajta berendezés jelenleg még számottevő típusválasztékkal nem rendelkezik hazánkban. A mellékelt képen látható berendezés egy magyar mérnök-tanár (BME) találmánya és szabadalma. E szélturbina hatásfoka jobb, mint a vízszintes tengelyűeké, nem kell hozzá indító-, illetve mozgó motor és beruházási költsége is lényegesen kisebb. A max. 24 m-es magasságuk okán a repülőtéri korlátozás nem vonatkoztatható rájuk, mivel a repülésbiztonságot nem veszélyeztetik.

A város területén keresztül folyó Séd-patak változó mértékű vízmennyiséget szállít és a mennyiség ingadozás csak a szennyvíztisztító után válik kiegyensúlyozottabbá. A szennyvíztisztító telepen – száraz időben – 12.000–15.000 m³/nap tisztított szennyvíz keletkezik, amelynek **mozgási energiája** hasznosítható lehet.

A **hőszivattyúk** +6 °C fölötti közegből tudnak hőt termelni, ezért levegő és nyílt vízfolyás esetében szakaszos üzemeltetésűek. A talajhő és a szennyvíztisztító tisztított vize alkalmazásával folyamatos termelésűek, így létesítésük költsége is hamarabb megtérül.

III.6. KÖRNYEZET, TÁJ, ZÖLDFELÜLET

A természeti és épített értékekben bővelkedő település környezeti állapota összességében megfelelőnek mondható – a kedvező sűrűségben elhelyezkedő zöldfelületek, egységes zöldfelületi rendszert alkotva, jól tagolják a városszövetet.

A környezeti állapot vizsgálat alapján a város levegőállapota jó – ez a relief adta szabad légmozgásoknak is köszönhető –, ugyanakkor a városban időnként és helyenként közlekedési eredetű szennyezés feldúsulása tapasztalható. Problémát jelent a szálló por koncentrációja is, amelynek eseti határérték túllépése mutatkozik, ez a nagy területű funkcióváltások (bontás – építés - környezetrendezés) nyomán jelentősen mérséklődik.

A város közlekedési zaj- és rezgés hatása során legnagyobb problémát a megnövekedett gépjárműpark és a tömegközlekedés szervezési gondjaiból adódó emelkedő gépjárműhasználat jelenti. A város egyes útjai túlterheltek, ami jelentős rezgés- és közepes méretű zajproblémákat okoz. A várost elkerülő külső útgyűrű kifejezetten jó hatással van a belváros zaj- és rezgésvédelmi viszonyaira, ugyanakkor a közelében elhelyezkedő lakóterületek fokozottabb zajterheléssel sújtottak.

A településen négy működő (Aranyos-völgy, Séd-völgy, Gyulafirátót, Kádárta) és egy tartalék (Tekeresi) vízbázis található, amelyeknek védelme hosszú távon megoldott.

A városi szennyvíztisztító telep korszerű technológiájával biztosítja a megfelelő szennyvízkezelést, megfelel a korszerű követelményeknek, ugyanakkor a lakóterületek és gazdasági területek további növekedésével a későbbiekben szükségessé válik a bővítése.

A város nagy kiterjedésű gondozott zöldfelületekkel rendelkezik, ugyanakkor zöldfelületeinek többsége felújításra szorul. Több rekonstrukció már elkészült és folyamatban vannak még jelentős projektek. A zöldfelületként szabályozott területek közül sok a magántulajdonban levő telek, amelyeknek területfelhasználási rendezése fontos feladat az önkormányzat számára. Az egyszerű területcsere – részben anyagi okokból, részben önkormányzati területhiány miatt - nehezen járható út, a tulajdonosoktól pedig nem várható, hogy – fenntartás fejében – önként lemondjanak köz javára tulajdonukról. Ezek a területek ugyanakkor nem sorolhatók át beépíthető kategóriába, mert elhelyezkedésük miatt nem emelhetők ki a városi zöldfelületi rendszerből (pl. a Séd mentén a patakpart végigjárhatósága erősen csorbulna).

Veszprém zöldterületi ellátottsága jónak mondható, ugyanakkor az aktív rekreációs, sportolási lehetőség viszonylag kevés, nem áll a lakosság rendelkezésére elegendő számú, igényes, vonzó minőségű sportlétesítmény. Különösképp hiány mutatkozik az úszási, strandolási lehetőségeket tekintve.

A település természeti és épített értékekben rendkívül gazdag, s ez konfliktusokat is hordoz. A város délkeleti határában elhelyezkedő, szentkirályszabadjai Natura2000 terület és a nemzeti ökológiai hálózat, ökológiai folyosó övezetének egy része egybeesik a város potenciális gazdaságfejlesztési területével, illetve re-

pülőterével, de ezen konfliktus – a zöldhatóság által előírt – szigorú keretek közt zajló fejlesztés esetén feloldható.

A Környezet – táj – zöldfelület témakörrel kapcsolatos célok és feladatok a településfejlesztési koncepció célrendszerének a **Jó minőségű városkörnyezet fejlesztése** átfogó céljában jelennek meg. A téma összetettsége miatt ugyanakkor a **Tudásalapú, innovatív gazdaság fejlesztése** átfogó cél is tartalmaz zöldfelületi és környezeti vonatkozású feladatokat.

III.6.1. Tájvédelem

A tájvédelemmel kapcsolatos **cél** a város egyedi karakterének védelme.

A tájvédelemmel kapcsolatos **feladat**:

- a tájképi és természeti értékek védelme, amely magába foglalja a város kedvező látványelemeinek valamint az értékes kilátópontok megőrzését is.

A tájvédelemmel kapcsolatos **eszközök**:

- a természeti- és épített értékek védettségének fenntartása, megerősítése, ennek kezeléséhez helyi előírások megalkotása,
- fejlesztések összehangolása a természet-védelem érdekeivel, Natura 2000 védettségű területek pontos kijelölése,
- tájrehabilitációs és tájképvédelmi intézkedések és feladatok elvégzése.

Veszprém különleges természeti és táji értékekkel bír. A biodiverzitás megőrzését jelentős mértékben szolgálja a jelenleg érvényes védelmek fenntartása. Figyelmet kell fordítani a természeti, kultúrtörténeti, vagy városképi szempontból értékes, jogi védelem alatt nem álló területek megőrzésére is (pl. Séd völgye, Betekints völgy, temetők faállománya). Ezek fennmaradását helyi védelmi rendelettel, vagy egyéb szabályozási eszközzel szükséges biztosítani. A tájvédelem magába kell, hogy foglalja a látványérzékeny területek (pl. Várhegy) értékes kilátópontok (pl. Csatárhegy), és látványtengelyek megőrzését is, valamint a nem kívánatos beépítésektől való megóvását, szabályozási eszközökkel.

Veszprém jelentős területe nemzeti ökológiai hálózat övezeteivel fedett és Natura 2000 besorolású. A fejlesztésre kijelölt területeken több olyan infrastrukturális és gazdasági fejlesztés is várható, amelyek természeti szempontból értékes területet érintenek. A gazdaság és a természetvédelem érdekeit összehangolva, a legkisebb környezeti hatás, természeti károsodás mellett kell megvalósítani a fejlesztéseket. Ilyen pl. a Veszprém-Szentkirályszabadjai repülőtér (Natura 2000 besorolású terület) és kapcsolódó ipari park térsége (Natura 2000 és ökológiai folyosó övezet területe érinti).

A városban több olyan tájseb, felhagyott bánya, vagy ipari létesítmény található, ahol szakszerűen elvégzett rehabilitáció, rekultiváció, műszaki védelem (Cseri hulladéklerakó) szükséges. További feladat a Veszprém-ben működő murvabányák területén (Csererdő, Kádárta térsége) a folyamatos rehabilitációs feladatainak elvégzése, amely tájképvédelmi szempontokon túl a légszennyezés (porkibocsátás) mérséklését is szolgálja. A felhagyott ipari, és honvédelmi létesítmények zavaróan hatnak a tájban és a településképből (pl. csererdei iparterület, volt szovjet laktanya). Az építmények elbontása, a területek utógondozása során, javasolt, vagy új funkció telepítésével egy időben vizsgálni kell a tájba és településképből illesztés feltételeit is. A tájrehabilitációs feladatok elvégzése egyben a sérülékeny vízbázisok védelmét is szolgálja. A jövőben megvalósuló új fejlesztések esetében szintén ügyelni kell a tájba illesztett megvalósításra (pl. 8-as elkerülő fejlesztése, új ipari park), elsősorban tereprendezési és zöldfelület-fejlesztési eszközökkel.

III.6.2. Települési zöldfelületek, rekreáció

A települési zöldfelületekkel, rekreációval kapcsolatos feladatok az *egészséges környezet cél* megvalósulását szolgálják. Cél a területek fenntarthatóságának biztosítása, a zöldfelületek nagyságának megőrzése és jelentős mértékű növelése az egészséges települési környezet érdekében. A rekreációs, sportolási lehetőségek minél szélesebb kínálatára és elérhetőségére kell törekedni az egészségesebb társadalom érdekében.

A települési zöldfelületekkel és rekreációval kapcsolatos **feladatok**:

- a közhasználatú zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztése (kapcsolódik a *lakóterület fejlesztés, lakásgazdálkodás* specifikus célhoz: *vonzóbb lakó környezet, lakótelep-rehabilitáció* részcélokhoz),
- a tömegsportolási lehetőségek kínálatának és a sportolásra használható terek típusainak bővítése,
- biológiailag aktív felületek növelése (hősziget-hatás csökkentése), a human-komfortklíma javítása

A települési zöldfelületekkel és rekreációval kapcsolatos **eszközök**:

- a rendezési tervben kiszabályozott, új zöldterületek és sportterületek létesítése az ellátatlan területeken, figyelembe véve a beépítési sűrűséget,
- meglévő városi terek, zöld- és sportterületek rehabilitációja és fejlesztése, városképi megjelenésük javítása,
- a zöldfelületek megfelelő fenntartási színvonalának biztosítása, törekedve a költséghatékony megoldásokra.

- biológiailag aktív felületek megőrzése, illetve létesítése, a zöldfelületi intenzitás növelése,
- a városi zöldfelületi rendszer (rekreációs folyosók) rendezése jogi és használati szempontból.

Egy település zöldfelületi ellátottságát a közösség által igénybe vehető zöldfelületek nagysága, illetve ezek térbeli elhelyezkedése határozza meg. A könnyű elérhetőség szempontjából köztertek és játszótérek esetében 300 m, nagyobb parkoknál 500 m-es vonzáskörzettel javasolt számolni. A város lakóterületei zöldterületekkel összességében jól ellátottnak mondhatók. Egyes kertvárosias városrészek ugyanakkor új közösségi zöldterületek létesítésére szorulnak: Újtelep, Jeruzsálemhegy egyes részei, de ide sorolható a gyulafirátóti Kálvária térsége, vagy a Külső Kádártai út melletti új lakóterület is. Általánosságban elmondható, hogy minden újonnan létesülő lakóterületet megfelelő nagyságú és funkcionális kínáló zöldterülettel kell kialakítani. A fejlesztéseknél figyelembe kell venni, hogy a különböző lakóterületeken eltérő igények keletkeznek. A nagy lakónépséggű területeken (pl. telepszerű beépítéseknél) nagyobb az igény közhasználatú zöldfelületekre, mint a kertvárosias városrészekben.

Veszprémben jelentős mennyiségű közhasználatú zöldfelület (közpark, közkert) található, kedvező területi eloszlásban. A közelmúltban több jó példa valósult meg a városi zöldterületek fejlesztésében (pl. Séd völgye). A jövőben folytatni kell az alulhasznosított parkok, köztérek rehabilitációját (pl. Erzsébet liget és sétány, Vörösmarty tér) funkciókínálatuk bővítésével egyben. A felújítások során számolni kell az akadálymentes megoldásokkal.

A zöldterületek fejlesztésénél figyelembe kell venni az új rekreációs igényeket is: extrém sportpályák, szabadtéri fitnesskert, készségfejlesztő akadálypályák stb. létesítésével. A sportolási területek fejlesztésekor a tömegsportok támogatására kell a hangsúlyt helyezni a minél szélesebb társadalmi elérhetőség érdekében. Leginkább új uszoda, szabadtéri strand létesítése volna szükséges, melyek ugyan jelentős fenntartási költséget is jelentenek, de a vízi sportok űzése szезontól független sportolási lehetőséget kínál, ezért teljes évben biztosítja azok igénybevételét.

A zöldfelületek fejlesztésén túlnyúló feladat a parkok hozzáférhetőségének, megközelíthetőségének javítása, parkolóterületek, buszmegállók, illetve gyalogos és kerékpáros útvonalak kiépítésével. Különös hangsúlyt kell fordítani a lakótelepek zöldfelületeinek megújítására, hiszen itt képződik helyben a legnagyobb lakossági rekreációs igény. A lakótelepi játszótérfejlesztésekkel összhangban folytatni kell a meglévő grundok, „dühöngők” korszerűsítését is. A belvárosi zöldfelületek revitalizációja a vonzóbb városkép, városi környezet megvalósulását is szolgálja. Alapvető minőségi fejlesztést és folyamatos fenntartást igényelnek az Egyetemváros, Jeruzsálemhegy, Cholnoky városrész, Jutasi úti lakóterület, Dózsaváros zöldfelületei. Figyelmet kell fordítani a városszerkezeti jelentőségű rekreációs területek,

patakpartok közcélú használatát biztosító fejlesztésekre is, ami egyébként elkezdődött és szép eredményei születtek.

A zöldfelületek kialakításánál mérlegelni kell azok fenntarthatóságát. Már a tervezés fázisában egyeztetni kell a jövőbeni kezelővel, gondolni kell a fenntartás pénzügyi forrásainak biztosítására. A fenntartás színvonalának meghatározásakor mindig figyelembe kell venni a használat intenzitását és annak változását. A közterületeken (zöldterületeken) keletkező bevételeket vissza kell forgatni ezekre a területekre, a kedvező externáliákat kihasználva pedig a magántőkét kell bevonni a zöldterületi fejlesztésekbe, a környező területek ingatlanfejlesztésekhez kapcsolva.

Veszprém kedvező helyzetben van a biológiailag aktív felületek nagyságát tekintve. Külterülete bővelkedik erdő- és mezőgazdasági területekben, a várost kedvező eloszlásban tagolják különböző rekreációs- és kondicionáló zöldfelületi elemek. Elsődleges feladat tehát ennek az adottságnak megőrzése, helyenként pedig az intenzitás fokozása. A belvárosi zöldfelületek revitalizációja, a volt ipari területek, valamint a közterületek részbeni zöldfelületté alakítása növeli a zöldfelületi arányt, egyben javítja a lokális mikroklímát. Az alacsony zöldfelület-fejlesztési potenciállal bíró belvárosi, vagy gazdasági területeken elsősorban alternatív megoldásokkal (tetőkertek, zöldtetők) pótolhatóak a hiányzó zöldfelületek. A zöldfelületek mellett a vízfelületek is jelentős kondicionáló hatással vannak a környezetükre nézve, befolyásolják a helyi klímát a párologtató felületük, illetve légáramlást keltő hatásuk következtében, ezért a vízfelületeket és az ezekkel való kapcsolatot meg kell őrizni és támogatni kell létesítésüket.

A zöldterületi övezetbe sorolt – jelenleg zöldterületként (közpark, közkert) vagy egyéb, kondicionáló zöldterületként funkcionáló – területek fennmaradását egyéb beépítésre nem szánt övezetbe való besorolással lehet biztosítani. Átsorolásra kerülhetnek véderdő (pl. várlejtő, 8-as út menti zöldterületek), vagy egészségügyi, szociális, turisztikai erdő (pl. Látóhegyi-árok menti zöldterület, volt BMX pálya és környezete) övezetekbe, esetleg a használatnak megfelelő általános mezőgazdasági övezetbe (pl. Jeruzsálemhegy térsége).

Az intézményi tulajdonban levő zöldterületi övezetbe sorolt területek jogi státusza az intézményével azonos övezetbe (Vt) való átsorolással rendezhető (pl. Laczkó Dezső Múzeum menti zöldterületek).

A hatályos TSZT-ben rögzített lakó- és intézményterületi fejlesztés céljára kijelölt területek felülvizsgálatára és aktualizálására több helyen szükség van a reális fejlesztési igények figyelembevételével.

III.6.3. Környezetminőség fejlesztése

A környezetminőség fejlesztése szempontjából **cél** az *egészséges környezet* biztosítása.

A környezetminőség fejlesztésével kapcsolatos **feladatok**:

- korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem,
- zaj- és légszennyezés mérséklése,

A környezetminőség fejlesztésével kapcsolatos **eszközök**:

- a keletkező hulladékmennyiség csökkentése,
- a hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése, a hulladék felhasználási és újrahasznosítási arányának növelése,
- a potenciális szennyező források felszámolása,
- a kibocsátások (emisszió) csökkentése,
- az érintettség, konfliktus csökkentése (immisszió).

Összhangban Európai Bizottság által elfogadott stratégia¹ célkitűzéseivel elsődleges feladat a hulladékok keletkezésének megelőzése. Az életciklus-szemléletnek megfelelően kell a hulladékgazdálkodási politikát úgy alakítani, hogy a lehető legtakarékosabb, legjobb környezetvédelmi eredmény szülessen és az erőforrások teljes életciklusában optimálisan csökkenjenek az összegződő hatások. Ebben a szemléletben kell az ösztönző erővel bíró hulladék- és termékdíjak mértékét meghatározni. A keletkező települési hulladék mennyisége leginkább a fogyasztói magatartástól függ, ezért a lakosság szemléletformálásában kell előrelépéseket tenni. Fel kell kutatni azokat a további eszközöket, melyekkel a gazdasági szereplőket a hulladékszegény technológiák alkalmazásában érdekeltté lehet tenni.

A keletkezett hulladékok minél nagyobb arányát kell visszavezetni a használatba: újrahasználat révén, vagy feldolgozás után hasznosítva, illetve más lehetőség hiányában, energetikában hasznosítva. Az a cél, hogy a hulladéklerakókba a lehető legkevesebb hulladék kerüljön.

A város hulladékgazdálkodásának rendszere napjainkban nagy átalakuláson ment, illetve megy keresztül. A város hulladéklerakója 2012. év végéig működött, azóta az Észak-Balaton Törség Regionális Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulás regionális hulladéklerakóján történik a települési hulladékok ártalmatlanítása.

A királyszentistváni regionális hulladékkezelő telep üzembe helyezése Veszprém területén számos kiegészítő fejlesztést vont, s von magával. Elsődleges feladat a bezárt cseri hulladéklerakó rekultivációja, megfelelő műszaki védelemmel történő

¹ Európai Bizottság - A hulladékkeletkezés megelőzésére és a hulladékok újrafeldolgozására irányuló tematikus stratégia {SEC(2005) 1681}

kialakítása. A jelenlegi telephely területére hulladék begyűjtő/átrakó pont, illetve építési törmelék (inert hulladék) feldolgozó, vagy hasznosító üzem létesítésének előkészítése napjainkban folyamatban van. A területen lehetőség van üzemi gyűjtőhely létrehozására, ahol a cégeknél keletkező veszélyes hulladékok átvétele történhetne.

A Cseri bánya helyén tervezett inerthulladék-feldolgozó telep megvalósításának feltételei kidolgozás alatt állnak.

A város közigazgatási területén belül az illegális hulladéklerakások száma évről évre növekedett, a lerakások felkutatása megtörtént, felszámolásuk és ártalmatlanításuk folyamatban van, de ez még további feladatot jelent.

Az új lakóterületeken (pl. Kádárta és Gyulafirátót) a megnövekedett hulladékmennyiséghez igazodóan szükséges a hulladékkezelést fejleszteni. A szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése érdekében új lakossági hulladékudvarok létesítése, valamint a hulladékgyűjtő szigetek számának növelése indokolt.

A szelektív hulladékgyűjtés és a gyűjtött hulladék hasznosításának útján a város elindult, hulladékgyűjtő szigetek és hulladékudvarok már üzemelnek. Ezek mennyiségét és minőségét szükséges még fejleszteni.

E téren javasolható egy komplex gyűjtő – szállító - feldolgozó rendszer kialakítása. Jól bevált – 20 éves tapasztalattal, valamint nemzetközi referenciákkal rendelkező – és már hazánkban is néhány településen bevezetett finn fejlesztésű rendszer – Molok - Innoproject – technológiájának és eszközeinek alkalmazása a hulladékgyűjtő szigetek és hulladékudvarok szolgáltatási színvonalának jelentős emelését és a gyűjtött hulladék szállításának fejlesztését is jótékonyan szolgálhatja. Ez a hulladékkezelő rendszer egyrészt anyagilag is megtérül (üzemeltetésben), másrészt a célok közt megfogalmazott „környezeti nevelés”, szemléletformálás – mentális fejlesztés – terén is kiváló eszköz tud lenni.

Távlatban azonban célszerű – a tapasztalatok szerint jó hatékonysággal működő – házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés rendszerét is kialakítani az arra alkalmas helyeken, és azt ötvözve a közösségi területeken létesített hulladékgyűjtő szigetekkel a hulladékkezelési rendszert egységben tovább fejleszteni. Az új, komplex hulladékgazdálkodási-rendszer komposztáló létesítménnyel tervezi hasznosítani a térségben keletkező szerves zöldhulladékokat. Emellett javasolt a házi komposztálási program további támogatása, a begyűjtésre kerülő hulladék szerves anyag tar-

talmának csökkentése érdekében. A minél kevesebb lerakásra kerülő hulladékmennyiség érdekében megfontolandó egy termikus hulladékhasznosító mű létesítése a város térségében.

Veszprémben – az ipari múltból fakadóan, valamint az egyes korabeli üzemi tevékenységek szabályozatlan, gondatlan végzése miatt – több helyen következett be szennyezés a földtani közegben és a felszín alatti vizekben. A szennyezettségek további feltárása illetve a szükséges műszaki beavatkozások elvégzése szükséges Csererdőben, a volt Bakony Művek területén, a bezárásra került Cseri hulladéklerakón, a Veszprém-Szentkirályszabadjai repülőtér, valamint a szomszédos, volt szovjet laktanya területén. Ezen túl további szennyezettségek meglétére lehet számítani a honvédelmi területeken is.

Speciális talajvédelmi feladatot jelent az intenzív mezőgazdasági, valamint a roncsolt területeken (pl. honvédelmi gyakorlóterületek) jelentkező defláció, mely egyrészt agrotechnikai módszerekkel (pl. öntözéssel), valamint a zöldfelületek intenzifikálásával, mezővédő erdősávok telepítésével mérsékelhető.

A kibocsátások csökkentésével kapcsolatban, általánosságban megállapítható, hogy a leghatékonyabb megoldás a „motorizáció csökkentése”, a modal-split arány növelése, valamint a környezetbarát közlekedési módok (pl. vasút, kerékpár) előnyben részesítése, intenzív támogatása. A káros zaj és levegőszennyező-anyag kibocsátások lényegesen csökkenthetők környezetbarát, alacsony motorzajú és kis károsanyag-kibocsátású gépjármű technológiák előtérbe helyezésével is. Ezzel párhuzamosan hatékony megoldás a lakóterületeken a forgalomkorlátozás, forgalomcsillapítás.

A forgalommal terhelt területek, illetve a „fölsleges” forgalmak csökkentése, átírányítása érdekében a városrészek közötti és a várost elkerülő gépjármű közlekedési lehetőségek javítására van szükség. A Belváros környezeti terhelését (zaj- és levegőszennyezés) az összvárosi közlekedésfejlesztés, illetve az optimális területhasználattal, ésszerű funkcionális elrendezéssel (kompakt város) számottevően csökkenteni lehet. Javítani kell az észak-nyugati iparterület megközelíthetőségén, illetve fejleszteni kell a területek belső feltárásának lehetőségét.

A tervezett útfejlesztések (8. sz. főút szélesítése, csomópontjainak kétszintűvé alakítása, gyulafirátóti elkerülő út) során figyelmet kell fordítani a zajszegény útburkolatok alkalmazására, illetve a lakóterületek környezetében zajárnyékoló létesítmények megvalósítására. A kádártai vasútvonal zajterhelése az átépítés során zökkenőmentes (hézag nélküli) sínpályával, továbbá rezgésszigetelt ágyazat kialakításával csökkenthető.

A lokálisan konfliktust jelentő üzemi létesítmények kibocsátásának csökkentését környezetkímélő technológiák alkalmazásával, zaj- és levegőtisztaság-védelmi beruházásokkal (pl. zajvédő szigetelés, porleválasztók, mosóberendezések a pontforrásnál) kell megoldani.

A környezeti konfliktusok csökkenthetőek a teherviselői oldal ún. passzív védelemével. Új létesítmények esetén elengedhetetlen a hangszigetelt építéstechnológia alkalmazása, míg meglévő épületeknél hangszigetelt üvegezésű nyílászáró cserével utólagosan megfelelően biztosítható a helyiségek zajvédelme.

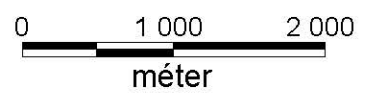
A kibocsátási- és a teherviselői oldal között a szennyezést mérséklő objektumok létesítése szükséges. A meglévő kritikus útszakaszokon, a helyi adottságoknak megfelelően zajvédelmi berendezés (zajárnyékoló fal, vagy töltés), vagy – az első sorban levegőszennyezettséget mérséklő – erdősáv, fasor létesítése és ezek kombinációja javasolt. A jövőben bővíteni tervezett 8. sz. főút mentén az út forgalmának megnövekedése és a különszintű csomópontok kialakítása miatti zajszint-növekedés következtében a hatásterület megnövekszik, így a nyomvonalhoz közeli épületek védelme a fejlesztés részét képezi.

A Csererdő városrészben (a volt Bakony Művek) a Bakony Kerámia Kft. által generált – a megengedettnél nagyobb - zajterhelés problémát okoz jelenleg is a szomszédos lakóterületnél. Többszöri bejelentés után a Környezetvédelmi Felügyelőség állásfoglalása alapján a zajkibocsátást határérték alá kell csökkenteni. A csererdei városrész lakosságát érintő (Házgyári út, Csererdei út) jelentős közúti terhelés részben megfelelő belső közlekedésszervezéssel, részben pedig a 8. sz. főút fejlesztésével együtt járó forgalomcsökkentéssel enyhíthető. A Jutasi út menti területek beépítése esetén keletkező zajterhelés- és levegő-szennyezettség növekedésének megengedhető kereteken belül való tartására – a fejlesztések tervezése során – külön figyelmet kell fordítani.

Jelmagyarázat:

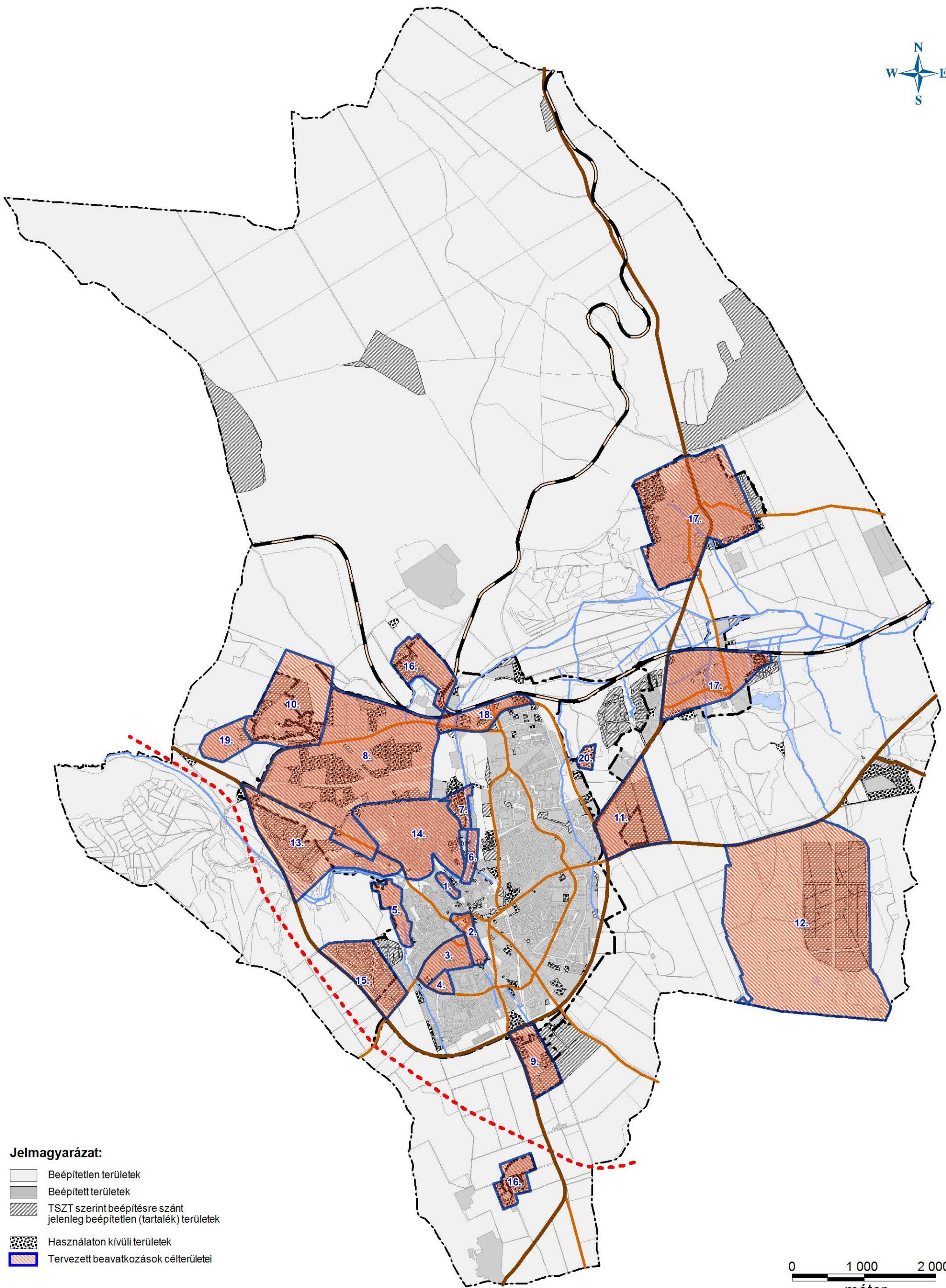
- Meglévő mezőgazdasági területek
- Meglévő erdőterületek
- Meglévő városi zöldterületek
- Magas zöldfelületi arányú beépített területek
- Jelentős ökológiai potenciállal rendelkező szabadterület
- Zöldfelületi fejlesztés

III.7. A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRÉSZEKRE

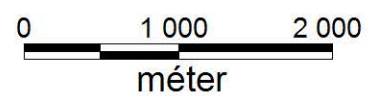
Az eltérő adottságokkal és problematikával rendelkező városrészekre vonatkoztatható célok és feladatok is különbözőek. A koncepció fejlesztési célterületei (akcióterületek):

1. Belváros – a vár és intézményei
2. Belváros – Kulturális Negyed
3. Egyetemváros
4. A Stadion és környéke
5. A Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark
6. A Séd melletti rekreációs terület
7. Aranyos-völgy
8. Északi Iparterület
9. Déli Intézményközpont
10. Csererdő és környezete
11. Az Aréna térsége
12. Repülőtér és kapcsolódó területek
13. Gulyadomb és Sósköves
14. Dózsaváros
15. Takácskert
16. Jutaspuszta és Szabadságpuszta
17. Kádárta és Gyulafirátót
18. A vasútállomás és környéke – intermodális csomópont kialakítása
19. Megújuló és újrahasznosítható energiaforrások felhasználásának, fotovoltaikus rendszerek telepítésének területei
20. Hulladékhasznosítási területek

Jelmagyarázat:

- Beépítetlen területek
- Beépített területek
- TSZT szerint beépítésre szánt jelenleg beépítetlen (tartalék) területek
- Használaton kívüli területek
- Tervezett beavatkozások célterületei

Az egyes területi egységekre vonatkoztható célok és feladatok:

1. Belváros – a vár és intézményei

A vár Veszprém legrégebbi, legértékesebb történeti városrésze egyben a leglátogatottabb is. Jellegéből adódóan azonban a magaslaton elhelyezkedő terület nehezen megközelíthető. A vár további folyamatos fejlesztést igényel, amelynek során a vonzó funkciók száma tovább bővül és a terület gyalogos megközelíthetősége javul. A területre kiemelten vonatkoznak a koncepció városkarakter-védelmi céljai és azok megvalósítását szolgáló feladatok.

Célok és feladatok:

- A városkarakter egyediségének megőrzése
 - o a történeti városszerkezet védelme,
 - o az épített értékek hatékonyabb védelme,
 - o közterületek rehabilitációjának folytatása,
 - o a városkép hatékony védelme.
- A kulturális hagyományok megőrzése és fejlesztése
 - o turisztikai vonzást növelő fejlesztések, színvonalas, elsősorban művészeti programok bővítése,
 - o a vár látogatottságának erősítése a Várbörtön Múzeum és nyitott Bíróság új, állandó kiállításának létrehozásával és udvarának közösségi funkciókkal való feltöltésével.
- A közlekedési feltételek javítása
 - o a gyalogos közlekedés komfortjának fejlesztése,
 - o a vár akadálymentes, kényelmes, attrakció jellegű megközelítésének kialakítása,
 - o a gépjárműforgalom további korlátozása,
 - o a parkolási problémák kezelése.

Vári felvonó látványterve – diplomamunka részlet

2. Belváros – Kulturális Negyed

A várhoz és a városközpontozó délről kapcsolódó terület a történeti belváros szerves része. Az egykori püspöki kertekbe fokozatosan települtek be jelentős kulturális intézmények (színház, múzeum, könyvtár, mozi, stb.), kialakult a város „Kulturális Negyede”. A térség jelenlegi leromlott állapota miatt beavatkozások szükségesek, amelyek révén helyreállítható a városrész egyedi karaktere, növekszik megtartó ereje és látogatottsága.

Célok és feladatok:

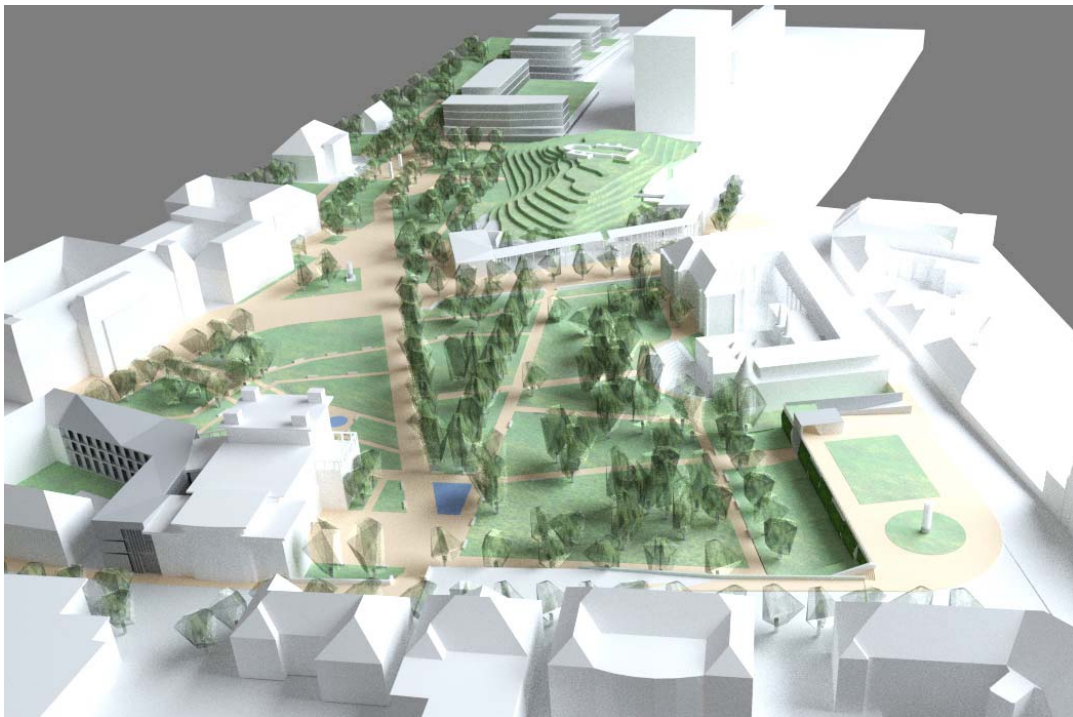
- a városkarakter egyediségének megőrzése, ill. visszaállítása,
- a kulturális hagyományok megőrzése és fejlesztése.

A legfontosabb szükséges beavatkozások:

- forgalomcsillapítás (forgalomtechnikai eszközökkel),
- közterületek minőségi fejlesztése
 - o megfelelő parkolók kialakítása,
 - o zöldterületek és parkolók szétválasztása,
 - o a parkok és zöldfelületek rehabilitálása,
 - o utcai fasorok helyreállítása, új fasorok létesítése,
 - o a gyalogos kapcsolatok számának növelése,
 - o a gyalogos felületek komfortjának növelése, akadálymentesítése.
- intézmények felújítása, illetve fejlesztése
 - o a Petőfi Sándor színház teljes rekonstrukciója, eredeti épülettömegének és homlokzatainak helyreállítása,
 - o az Erzsébet-liget, valamint a szentmiklósszegi Kálvária-domb és környezetének rekonstrukciója, fejlesztése, a templomromok attrakció jellegű megközelítésének kialakítása,
 - o a Színházkert zöldterületi rekonstrukciója, megfelelő parkolási feltételek biztosítása, a zöldfelületek rehabilitálása,
 - o az Erzsébet-sétány szélesítése, felújítása

A kapcsolódó, fejlesztendő intézmények:

- a volt Városi Művelődési Központ és Könyvtár hasznosítása, részleges, vagy teljes rekonstrukcióval, részleges, vagy teljes funkcióváltással,
- a Szeglethy utcai volt városüzemeltetési iroda hasznosítása – részleges funkcióváltással, átépítéssel,
- az Óvári Ferenc úti volt mozi hasznosítása – új funkcióval, felújítással,
- az Óvári Ferenc úti volt zeneiskola hasznosítása új funkcióval, felújítással,
- a Játékszín és Színészház rekonstrukciója, minőségi fejlesztése,
- a Csermák Antal zeneiskola felújításának folytatása,
- a Laczkó Dezső Múzeum és a Bakonyi tájház felújítása, illetve rekonstrukció, funkcióbővítéssel
- a Könyvtár épületgyűjtésének karbantartása, környezetének rendezése.

Kulturális Negyed, közterületi fejlesztések – tanulmányterv

3. Egyetemváros

A Pannon Egyetem, a város egyik legjelentősebb intézménye területeinek és azok környékének minőségi fejlesztése stratégiai fontosságú, amely jelentősen kihat az egész város, de elsősorban a határoló területek, különösképpen pedig a Kulturális Negyed fejlődésére.

Célok és feladatok:

- a Pannon Egyetem – a térség „zászlóshajója” – területeinek fejlesztése oktatási, kapcsolódó K+F és egyéb funkciókkal (különös tekintettel az Erzsébet-sétány és a Hóvirág utca ment területeken),
- a várossal közös autóparkoló-bázis kiépítése az Erzsébet-sétány menti területsávban,
- az egykori Heim Pál Gyermekkorház területének hasznosítása új funkcióval, a védett épületének rekonstrukciója,
- a városrész működési színvonalának javítása szolgáltatási, kulturális és rekreációs funkciók fejlesztése révén,
- parkolási problémák megoldása,
- közterületek és közhasználatú területrészek gyalogos és kerékpáros közlekedési biztonságának és komfortjának fejlesztése.

4. A Stadion és környéke

Az Egyetemváros oktatási intézményeinek szomszédságában, lakóterületekkel övezett Stadion a versenysportok, ugyanakkor a tömegsportok fő bázisává fejleszhető, amely a környező oktatási intézmények (egyetem, iskola) és a lakosság napi sportolási, tornateremi igényeit is egyaránt kiszolgálja. Jelenleg több sportág, nemzetközi és országos viszonylatban is kiemelkedő eredménnyel büszkélkedő egyesülete működik itt, amelyhez méltó körülmények kialakítására és a hatékony működtetés biztosítására van szükség. Megújítandó a Stadion és környéke is, beleértve a kiszolgáló közlekedési infrastruktúrát és zöldfelületi elemeket.

Célok és feladatok:

- a legnagyobb részben leromlott állapotú fedett és szabadtéri sportlétesítmények komplex felújítása
 - o további, új sportcsarnokok építése,
 - o sportolási és tároló funkciókkal kiegészített lelátók építése,
 - o hosszabb időtartamú versenyek lebonyolítását szolgáló kiegészítő létesítmények (pld: sportszálló) biztosítása
- a parkolási igények kiszolgálása oly módon, hogy a sportolásra és rekreációs tevékenységre alkalmas területek ne csökkenjenek,
- zöldfelületi borítottság és a növényzet mennyiségének növelése,
- a lakóterületek védelmét szem előtt tartó, karakteres és vonzó létesítmény kialakítása,
- a szomszédos területek fejlesztésének elősegítése, rendezett környezet kialakulása érdekében.
- a látogatóközönség kiszolgálását biztosító kereskedelmi és szolgáltató funkciók kialakítása.

Stadion rekonstrukció tanulmányterve

5. A Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark

A Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark Veszprém egyik fő attrakciója, nagy számú látogatót vonzó helyszíne, amely az oktatási és nevelési programokban is fontos szerepet tölt be. A létesítmény egyedi vonzerőinek komplex fejlesztésével egy, a kor követelményeinek megfelelő, modern állatkert létrehozása zajlik évek óta. Folyamatos fejlesztésekkel, egyedi, különleges elemek létrehozásával attraktív, idegenforgalmat is vonzó bemutató funkciók együttesének megalkotása a cél.

Célok és feladatok:

- az Állatkert területén belül a szabad területeken további attraktív elemek korszerű bemutatóterek kialakítása
 - o oroszlánház és kifutó,
 - o rénszarvas és jávorszarvas kifutó,
 - o zöldfelületbe ágyazott elkülönítő létesítése.
- az alulhasznosított területrészek, leromlott állapotú épületek rehabilitációja, újjáépítése,
- a vendégforgalmat segítő és kiszolgáló funkciók elhelyezése (a vendégforgalmi tájékozódást és megközelítést segítő, a létesítmény arculatát markánsan meghatározó megközelítés kialakítása, bejárati- és fogadóépület létesítése),
- a gépkocsi-parkoló fejlesztése,
- a turisztikai vonzerő és vendégforgalom erősítése.

6. A Séd melletti rekreációs terület

A várostestbe ékelődő, markáns patak menti zöldterület a városszerkezet sajátos értéke. Használatban nemcsak a határoló lakóterületek számára nyújt rekreációs feltételeket, hanem a városarculatban, településképpen is meghatározó szerepet tölt be. Az elmúlt időszak mintaszerű, sikeres patak-menti zöldfelületi fejlesztései folytatandóak, elsősorban északi elhelyezkedésű Aranyos völgy irányába. Fontos szempont, hogy a rekreációs fejlesztések a zöldterületek, a természeti környezet és a víz védelmét is szolgálják.

Célok és feladatok:

- az egészséges környezet és az egészséges életmódhoz tartozó funkciók biztosítása és fejlesztése
 - o a lakóterületek közelében sport és rekreációs funkciók fejlesztése,
 - o a zöldfelületek védelme,
 - o a határoló beépítésre szánt területeken a beépítés differenciált sűrűségének szabályozása,
 - o városképi és sziluettvédelmi szempontok érvényesítése.
- a terület vonzását növelő fejlesztések
 - o sétány és kerékpárút fejlesztése,
 - o rekreációs funkciók bővítése.

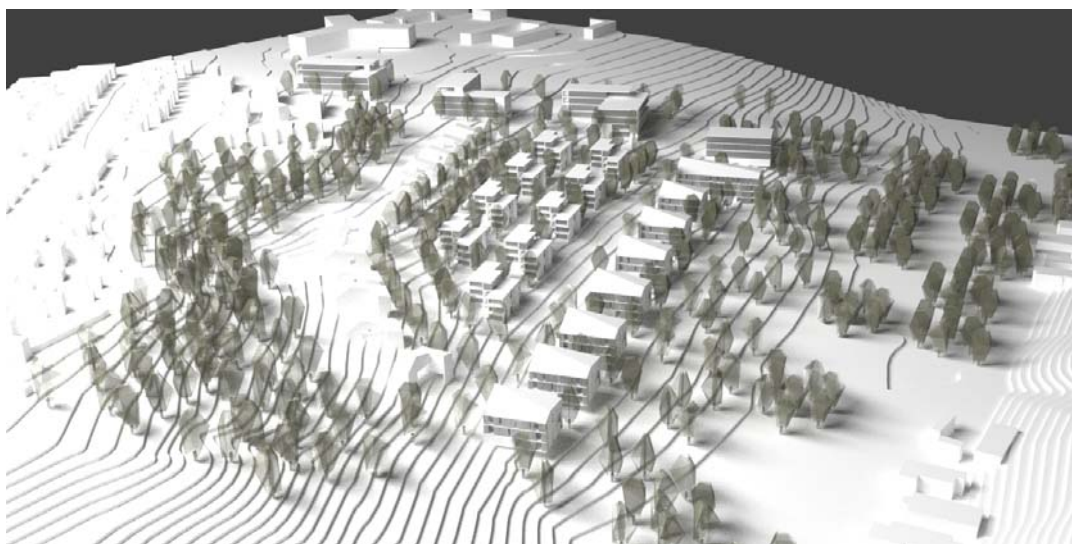
7. Aranyos-völgy

A városközponthoz közeli, vonzó természeti környezetbe ágyazott helyszín kitűnő feltételeket kínál vegyes funkciókkal – elsősorban lakóterületi, vagy akár különleges K+F intézményi programokkal – megvalósuló fejlesztések számára. Jó adottságú, vonzó lakóterületekre – mint az aranyos-völgyi – a városban hosszú távon is szükség lesz. A vegyes felhasználás előnye, hogy akár részleges intézményfejlesztés esetén is a terület gyorsabban hasznosítható. A város minden esetben előnyben részesíti a környezetbarát technológiák, megújuló és újrahasznosítható energiaforrások használatának térnyerését, azok bemutatását és terjesztését.

A helyszín közepes intenzitású, városias karakterrel kialakított lakóterület fejlesztésének és a jövő városa számára korszerű, zöldbe ágyazott munkahelyi együttes megvalósításának terepe lehet. Megvalósíthatók itt energiatakarékos építési technológiáknak, a környezettudatos építészeti megoldások.

Célok és feladatok:

- arányos területszerkezet meghatározása, amely figyelembe veszi a terep-morfológiai és zöldterületi adottságokat,
- változatos funkcionális kialakítás,
- városias beépítési sűrűség kialakítása,
- tájba illeszkedő beépítés,
- vízparti rekreációs területek fejlesztése.

Tanulmány „A” változat

Tanulmány „B” változat

8. Északi Iparterület

A hatályos településrendezési eszközök által kijelölt, beépítésre szánt – jelenleg még beépítetlen és használaton kívüli – gazdasági-ipari területek állnak szabadon jelentős nagyságrendben. Adottságai alapján a térség alapvetően *innovatív iparfejlesztés* potenciális térségeként fejlődhet. A tervezett közúthálózati bővítés a terület további fejlesztések alapvető feltétele, motorja lehet, ezért a tervezett belső útgűrű gazdaságfejlesztési vezérprojektnek tekintendő.

Célok és feladatok:

- kiegyensúlyozott térszerkezet fejlesztése.
 - o belső tartalékterületek, a belső fekvésű barnamezős területek fejlesztésének előnybe részesítése,
 - o korszerű termelőhelyek letelepedésének elősegítése.
- egészséges környezet biztosítása
 - o a zöldterületek fejlesztése,
 - o a gazdasági területen a biológiai aktív felületek növelése.

9. Déli Intézményközpont

A térség jelentős beépítésre szánt, de még beépítetlen területi tartalékokkal rendelkezik, a településrendezési eszközökben gazdasági, szolgáltató és intézményterületi fejlesztésre van kijelölve.

Célok és feladatok:

- kiegyensúlyozott térszerkezet fejlesztése.
 - o a terület szerkezetének fejlesztése,
 - o korszerű termelőhelyek letelepedésének elősegítése.
- megfelelő zöldfelületi rendszer kialakítása.

- a közlekedési feltételek javítása
 - o a gyalogos és kerékpáros közlekedés fejlesztése,
 - o a parkolás lehetőségeinek biztosítása.

10. Csererdő és környezete

Az egykori zárt, a városszerkezetben elkülönült iparterület helyén vegyes (gazdasági és lakó) területhasználat alakult ki. Az eltérő használatok közötti feszültségét oldó, a funkciók együttélését biztosító környezeti, közlekedési beavatkozások szükségesek a területen.

Célok és feladatok:

- kiegyensúlyozott térszerkezet fejlesztése
 - o a terület szerkezetének fejlesztése – lakó célú fejlesztésre kijelölt területek csökkentése, intézményterületi felhasználás ösztönzése, gyűjtőútnak a gazdasági területen történő kialakítása,
 - o korszerű gazdasági funkciók letelepedésének elősegítése,
 - o a már kialakult lakókörnyezet fejlesztése.
- az eltérő használatból származó zavaró hatások kezelése,
- a közlekedési feltételek javítása, a lakóutcák forgalmi tehermentesítése,
- egészséges környezet fenntartása
 - o a szennyezések felszámolása,
 - o a sérülékeny vízbázis védelme,
 - o a zöldfelületek védelme.

11. Az Aréna térsége

A nagy forgalmú közutak és közlekedési csomópont közelében elhelyezkedő térség fejlesztése különleges lehetőséget biztosít egyrészt gazdasági és szolgáltatási célú, másrészt nagy szabad felületet igénylő sport-funkciók letelepítésére.

Célok és feladatok:

- a partnerség és a térségi integráció fejlesztésének jegyében
 - o nemzetközi sportrendezvények feltételeinek bővítése,
 - o konferenciák, kiállítások rendezése,
 - o sportszálló létesítése.
- a turisztikai vonzerő és vendégforgalom erősítése
 - o a turisztikai marketing javítása.
- új nagy forgalmat generáló funkciók letelepedésének elősegítése.
- a közlekedési feltételek javítása.
- zöldterületek és zöldfelületek fejlesztése.

12. Repülőtér és kapcsolódó területek

A várostól keletre elhelyezkedő repülőtér egyedi fejlesztési lehetőségeket kínál. A terület adottságai alapján széles spektrumú gazdasági tevékenység befogadására alkalmas, az innovatív iparfejlesztést is beleértve.

Célok és feladatok:

- A város nemzetközi és országos kapcsolatok erősítése, közlekedési kapcsolatainak fejlesztése
 - o polgári repülőtér fejlesztése.
- Modern gazdasági területek kialakítása
 - o ipari és technológiai park,
 - o logisztika.

13. Gulyadomb és Sósköves

A térség értékes beépítetlen tartalékterületeket foglal magába, ahol a kijelölt beépítésre szánt területeken még nem alakult ki intenzívebb beépítés.

Célok és feladatok:

- Az adottságokat tiszteletben tartó, nagy zöldfelületeket igénylő fejlesztések előnyben részesítése
- Turisztikai vonzerőt növelő fejlesztések
 - o szabadidős, rekreációs kínálat bővítése,
 - o zöldterületek fejlesztése.

14. Dózsaváros

Az erős hagyományokkal rendelkező városrész fejlesztése markánsan rehabilitációs jellegű fejlesztési megközelítést igényel.

Célok és feladatok:

- A városkarakter egyediségének megőrzése
 - o a városszerkezet védelme,
 - o differenciált sűrűség szabályozása,
 - o az épített értékek védelme,
 - o rálátás miatti látványvédelem,
 - o közterületek minőségi felújítása.
- A minőségi lakókörnyezet biztosítása
 - o kereskedelmi szolgáltatások bővítése.
 - o lakókörnyezethez kapcsolódó kulturális tevékenység fejlesztése.
- Egészséges környezet biztosítása
 - o a közhasználatú zöldfelületek minőségi fejlesztésével,
 - o a biológiai aktív felületek növelése.

15. Takácskert

A város nyugati részének jó fekvésű területe több ütemben megvalósítható, távlati intézményi- és lakóterületi fejlesztést tesz lehetővé a jövőben.

Célok és feladatok:

- vegyes felhasználású kereskedelmi,- szolgáltató,- sport funkciók kialakításának előkészítése
- a terület fő útvonalaktól távolabbi részein jellemzően kertvárosias jellegű lakóterületi beépítés kialakítása
- Állatkerthez, gulyadombi rekreációs területhez vezető feltáró közlekedési kapcsolat kiépítése

16. Jutaspuszta és Szabadságpuszta

A különálló városrészek kisebb volumenű lakóterületi fejlesztését, illetve az alapellátási funkciók helyben történő megtelepedésének elősegítését indokolt biztosítani.

Célok és feladatok:

- minőségi lakókörnyezet biztosítása
 - o kereskedelmi és alapszolgáltatások bővítése.
- a helyi identitás erősítése az épített örökség megőrzése révén,
- a közlekedési feltételek javítása
 - o a közösségi, a gyalogos és a kerékpáros közlekedés fejlesztése,
 - o a parkolás lehetőségeinek javítása.

17. Kádárta és Gyulafirátót

A rohamosan növekvő, egykor önálló települések fokozatosan veszítenek egyedi karakterükből. Az a helyi élhető környezet megteremtéséhez az alapellátást és a szolgáltatások szélesebb körét biztosító funkciókat indokolt tovább fejleszteni.

Célok és feladatok:

- a városkarakter egyediségének megőrzése
 - o a történeti városszerkezet védelme,
 - o alacsony beépítési sűrűség szabályozása,
 - o az épített értékek védelme,
 - o közterületek minőségi felújítása,
 - o sport és rekreációs funkciók bővítése.
- a minőségi lakókörnyezet biztosítása
 - o kereskedelmi szolgáltatások bővítése.
 - o lakókörnyezethez kapcsolódó kulturális tevékenység fejlesztése.
- egészséges környezet biztosítása
 - o a közhasználatú zöldfelületek minőségi fejlesztésével.

- közműfejlesztések.

18. A vasútállomás és környéke, intermodális csomópont kialakítása

Fontos feladat az intermodális csomópont kialakítása, és ahhoz kapcsolódóan a közösségi közlekedési kapcsolatok rendszerének újraszervezése, figyelembe véve a térségből városba irányuló helyközi forgalmat is. Az intelligens közlekedés feltételeinek a kialakítása alapvetően egy intermodális közlekedési csomópont létrehozásával oldható meg.

Az új csomópont tervezett helyszíne Veszprém város vasúti pályaudvara, ahol a szükséges területigény rendelkezésre áll. Az intermodális csomópont megteremtheti négy alapvető közlekedési forma kapcsolatát: a helyi-, helyközi és távolsági buszok és azok parkoltatásának, kiszolgálásának együttes lehetőségét; a vasúti pályaudvar teljesebb városi kapcsolatát; a térségi kerékpárút hálózat bekapcsolódását; a P+R parkolók kialakításával és a belváros kerékpáros elérésének az erősítésével. Az intermodális csomópont lehetővé teszi, hogy a jelenleg túlterhelt és gyakran forgalmi problémákat okozó, városközponti helyzetben lévő buszpályaudvar kedvezőbb kapacitással, új helyszínen kerüljön kialakításra és közvetlen kapcsolatot biztosítson a vasúti-, a helyi és helyközi autóbuszos forgalomban résztvevőknek.

A Jutasi út-Pápai út közötti tehermentesítő út és a Henger utca fejlesztése:

Az északi iparterületen jelentős gyártókapacitás koncentrálódik, a terület logisztikai-gazdasági és munkavállalói célú forgalmi igényeinek a kiszolgálása azonban nem megoldott. A terület ugyanis nem átjárható és csak kerülővel közelíthető meg a fő küldő-területeket jelentő lakótelepek irányából. A Kelet-Nyugati főtengely kapcsolat –ennek érdekében – a Jutasi és a Pápai utakat kötné össze a Tüzér utcai és a Kistó utcai csomópontfejlesztésekkel. A tervezett új útszakasz a túlterhelt Házgyári út, illetőleg belvárosi útszakaszok tehermentesítésére, mintegy a belső útgyűrű folytatásaként valósul meg. A mintegy 2,5 km hosszúságú útszakaszon 3 körforgalom és egy ~ 112 m-es völgyhíd tervezett.

A Henger utca az iparterület belső kapcsolatainak az érdekében és a közösségi közlekedés feltételeinek a kialakítása érdekében elengedhetetlen fejlesztési elem, az részben új út építésével járó projekt a Pápai utca és a Házgyári utcát köti össze belső közlekedés alközponttal.

Csomópontok korszerűsítése: A városrészek belső kapcsolatainak a javítása és a reggeli torlódások enyhítése miatt elengedhetetlen a főbb közlekedési csomópontok áteresztőképességének a javítása. Ennek érdekében az alábbi körforgalmak kiépítése tervezett a fontosabb csomópontokban:

- Budapest – Brusznai Árpád – Mártírok úti csomópont átépítése, a kapcsolódó vízi közmű-, villamos közmű- és zöldfelületi szakági munkarészekkel együtt.
- Bajcsy-Zsilinszky Endre – Mártírok – Kórház utcai csomópont átépítése Fenti csomóponthoz forgalomszervezési szempontból szervesen kapcsolódik a tőle mintegy 100 méterre Délre lévő Bajcsy-Zsilinszky Endre - Mártírok – Kórház utcai csomópont, amely táblás forgalomirányítással működik. Körforgalmú csomóponttá

történő áttervezése engedélyezési szinten történt meg, a kapcsolódó vízi közmű-, villamos közmű- és zöldfelületi szakági munkarészekkel együtt.

Az Észak-Déli közlekedési főtengely megfelelő kialakítása érdekében szükséges a II. ütem kiépítése a Mester utca felhasználásával a Radnóti térről a belső útgűrű irányában.

Ugyanezt a cél szolgálja a Kopácsi-Jutasi úti és Bagolyvári utca-Jutasi úti csomópontok átépítése.

19. Megújuló és újrahasznosítható energiaforrások felhasználásának, fotovoltaikus rendszerek telepítésének területei

Veszprém MJV Önkormányzata az energiastratégiában célul tűzte ki, hogy 2025-re a felhasznált energia 25%-a megújuló energiaforrásokból származzon.

A célkitűzés eléréséhez járulhat hozzá a beavatkozás keretében tervezett fotoelektromos erőműpark kiépítése. A napenergia hasznosításával nagyobb energiafüggetlenséghez, az olcsóbb energiaköltségeken keresztül versenyképesebb gazdasági helyzetbe kerülhet a város. A nyert elektromos energia elsősorban a környezetbarát (elektromos) közlekedést szolgálja (lásd elektromos töltőállomások beavatkozás), de a kapacitások és igények figyelembevételével más feladatokat is kiszolgálhatna, így például a közvilágítás áramigényének fedezését.

Az egykori hulladéklerakó területén három ütemben tervezett fotovoltaikus rendszer kiépítése.

Ezt kiegészítendő, tervezett a lapostetős középületek tetején is napelemek elhelyezése.

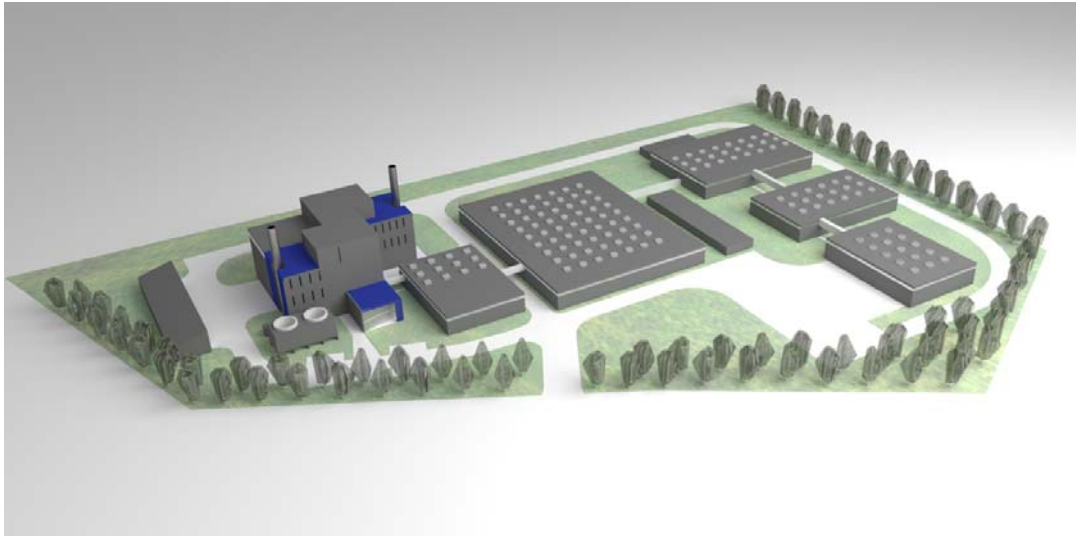
20. Hulladékhasznosítási területek

Veszprém hulladéka jelenleg a Királyszentistván területén működő hasznosítóba kerül, aminek szállítási költsége mellett még a helyben képződött hulladék, mint másodnyersanyag is elvész Veszprémből. A város külső energiafüggését helyben – megfelelő helyen – felépített hulladékhasznosító üzem megépítése csökkentené. Új beruházással új munkahelyek is létesülnének.

A hulladék-hasznosító üzem számára megfelelő helyet kell találni, lehetőleg önkormányzati tulajdonban lévő területen.

Például egy MYT technológiára épülő, hulladékkezelő üzem szállítható, bárhol hasznosítható fűtőanyagot képes előállítani. A nyert fűtőanyaggal és energiával intézmények, közeli lakóterületek távhőszolgáltatását lehet megoldani, az előállított árammal a közvilágítást, esetleg elektromos járműparkot lehet üzemeltetni.

Meg kell viszont oldani, hogy a hulladék-hasznosító üzem ne kerüljön konfliktusba környezetével. A hulladékbeszállítás (valamint a folyamat végén megmaradó e helyen hasznosíthatatlan melléktermékek el-, illetve lerakóba szállítása), a beszállított hulladék-válogatási, előkészítési és feldolgozási technológiái mind „környezetfüggetlen” kell, hogy legyenek, így a környezet terhelése elkerülhetővé válik.

Tanulmánytervi javaslat – hulladékhasznosító elrendezési tömegvázlata

Örökségvédelmi hatástanulmány

Az örökségvédelmi hatástanulmány különállóan, a dokumentum III. kötetében szerepel.